Täysistunto

Tiistai 3.5.2016 klo 13.59—17.25

2. Keskustelualoite turvapaikka- ja kotouttamispolitiikasta Suomessa
Keskustelualoite KA 4/2016 vp

Keskustelu

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 2. asiana on ajankohtaiskeskustelu turvapaikka- ja kotouttamispolitiikasta Suomessa. Ajankohtaiskeskustelun avaa keskustelualoitteen ensimmäinen allekirjoittaja Juho Eerola. Seuraavan puheenvuoron käyttää sisäministeri Petteri Orpo.

Muut puheenvuorot varataan P-painikkeella, ja ne saavat kestää enintään 2 minuuttia. Myönnän puheenvuorot harkitsemassani järjestyksessä ja lisäksi myönnän harkintani mukaan 1 minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja.

Aloitetaan keskustelu. Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.01 **Juho Eerola ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! "Eurooppaan kohdistuu tällä hetkellä ennennäkemätön siirtolaispaine Afrikasta ja Lähi-idästä." Näillä sanoilla alkaa perussuomalaisten maahanmuuttopoliittinen ohjelma, joka laadittiin loppuvuodesta 2014. Viime vuoden kesän ja syksyn aikana jouduimme todistamaan tämän paineen purkautumista läpi Euroopan aina Suomeen asti. En halua olla jälkiviisas, mutta emme olisi tässä tilanteessa, jos Suomen maahanmuuttopolitiikka olisi laitettu kuntoon edellisten hallitusten aikana. Sille rahalle, jonka nyt käytämme tämän asian hoitoon, olisi ollut parempaakin käyttöä.

Suomen maahanmuuttopolitiikka on ollut vuosikaudet eurooppalaisessa mittakaavassa erittäin sinisilmäistä. Perheenyhdistämisen helppous, humanitäärinen suojelu ja ulkomaalaislain lepsu tulkitseminen ovat tehneet Suomesta halutun kohdemaan turvapaikanhakijoille, anteliaasta sosiaaliturvajärjestelmästä nyt puhumattakaan. Varoitukset harjoitetun politiikan ongelmista ovat kaikuneet kuuroille korville. Vuosikaudet Suomessa on vähätelty kriittisiä ajatuksia maahanmuutosta. Ehdotuksiamme on pidetty vuoroin kansainvälisen oikeuden ja vuoroin hyvän maun vastaisina.

Arvoisa puhemies! Nyt turvapaikkapoliittisessa keskustelussa puhaltavat uudet tuulet. Vielä vuosi sitten ajatukset turvapaikan saavien hajasijoittamisesta ympäri Suomea tuomittiin. Nyt sellaisista pohdinnoista on tullut valtavirtaa. Konkreettinen esimerkki suunnanmuutoksesta on joulukuussa laadittu hallituksen turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma. Se toteuttaa käytännössä kaikki ne toimenpiteet, joita olemme aikaisemmin vaatineet. Perheenyhdistämisen edellytykset tiukentuvat, humanitäärisen suojelun mahdollisuus poistuu, ja turvapaikan saaneiden sosiaaliturvasta on tulossa vastikkeellista. Perussuoma-

laisten turvapaikka- ja kotouttamispolitiikasta on tullut Suomen turvapaikka- ja kotouttamispolitiikkaa. Tolkun ihmisiä kuunnellaan viimeinkin.

On hienoa, että myös edustajat Rinne ja Lindtman ovat tukeneet tämän kehityksen jouduttamisessa. Puolueen ja eduskuntaryhmän puheenjohtajan arvovallalla te olette osoittaneet, että myös sosialidemokraattinen puolue kannattaa hallituksen turvapaikkapoliittista toimenpideohjelmaa ja erityisesti sen esitystä perheenyhdistämisten tiukentamisesta. Te olette viimeinkin valinneet vastuullisen maahanmuuttopolitiikan tien. Suomen kannalta olisi toki ollut parempi, jos tämä herääminen olisi tapahtunut aikaisemmin.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen turvapaikkapoliittiset toimet ovat olleet esimerkillisiä ja vastuullisia. Kotimaisten uudistusten lisäksi hallitus on aktiivisesti vaikuttanut sekä eurooppalaisen että pohjoismaisen ratkaisun löytymiseen. Tästä on hyvänä esimerkkinä lokakuinen Pohjoismaiden neuvoston kokous, jossa haettiin ratkaisua Pohjoismaiden läpi kulkevaan turvapaikanhakijoiden virtaan. Pidimme kokouksessa huolen siitä, että Ruotsin pääministeri Stefan Löfven ymmärsi, ettei turvapaikanhakijoiden kulku Ruotsin läpi Suomeen voinut enää jatkua. Ei suomalaisillakaan ole ollut tapana päästää ketään kulkemaan luvatta maamme läpi Ruotsiin. Noin kuukausi kokouksen jälkeen Ruotsi ja Tanska aloittivat rajatarkastukset. Tätä päätöstä edesauttoi ulko- ja sisäministeriemme yhteydenpito ruotsalaisten ja tanskalaisten kanssa.

Arvoisa puhemies! Ei pidä unohtaa, ettei turvapaikkapoliittinen suunnanmuutos tapahtunut pelkästään pakon edessä viime syksynä. Esimerkiksi perheenyhdistämisen kiristyksistä sovittiin jo vuosi sitten hallitusohjelmassa. Asiaa koskeva esitys on nyt eduskunnassa ja saatetaan pikimmiten voimaan. Jatkossa perheenyhdistäjältä vaaditaan kykyä elättää perheensä, ja toivon, että hallitus ei turhia aikaile saattaessaan voimaan loputkin perheenyhdistämisdirektiivin sallimat tiukennukset.

Oikeastaan Suomen uuden maahanmuuttopolitiikan ensiaskeleet otettiin jo ennen hallitusneuvotteluita. Viime vuoden maaliskuussa kaadettiin perussuomalaisten ja Kari Rajamäen ansiosta laittomasti maassa olevien henkilöiden oikeus kiireettömään terveydenhuoltoon. Nykyisessä turvapaikkatilanteessa ei voi välttyä ajattelemasta, minkälaiset kustannukset Suomi olisi ottanut kontolleen, jos tuota päätöstä ei olisi tehty. Tämän vuoden aikana Maahanmuuttovirasto tekee ennakkotietojen mukaan ainakin 25 000 turvapaikkapäätöstä, joista iso osa tulee toivottavasti olemaan kielteisiä. Osa kielteisen päätöksen saaneista tulee jäämään Suomeen laittomasti. Heillä olisi jatkossa ollut oikeus myös kiireettömään hoitoon. Nyt piikki ei tähän suuntaan ole onneksi auki. (Susanna Huovinen: Toisenlainen piikki on auki!)

Arvoisa puhemies! Pienen maan turvapaikka- ja kotouttamispolitiikka ei voi lähteä siitä, että ovet ovat auki koko maailman apua tarvitseville. Maamme kantokyvyllä on rajansa. Ei ole kenenkään edun mukaista, että ottaisimme Suomeen liikaa turvapaikanhakijoita ja emme pystyisi panostamaan riittävästi heidän kotoutumiseensa. Sen tien päässä odottavat slummiutuminen, mekkalat ja pahimmassa tapauksessa terrorismi omalla maaperällämme. Maahanmuuton on oltava hallittua ja perustuttava kansallisiin lähtökohtiin. (Riitta Myller: Ai tämä on hallituksen politiikkaa?) Kotouttamisen osalta tämä tarkoittaa sitä, että vastikkeettoman rahan ja vapaaehtoisen kotoutumisen aika on ohi. Hallitus on valinnut oikean tien aikoessaan muuttaa turvapaikan saaneiden sosiaaliturvaa siten, että rahan saamisen edellytyksenä on kotouttamistoimiin osallistuminen. (Vasemmalta: On jo!) Tänne tulijoiden on jatkossa opiskeltava ahkerammin suomea ja kulttuuriamme. Turvapaikan saa-

neen henkilön pitää ymmärtää, että Suomessa toimitaan Suomen lain mukaan. Esimerkiksi naisten tasa-arvoinen asema on ehdoton perusarvo.

Arvoisa rouva puhemies! Miltä sitten Euroopan ja Suomen tulevaisuus näyttää? Oliko kokemamme turvapaikanhakijoiden aalto kertaluonteinen, vai oliko se vasta alkusoittoa jostain vielä pahemmasta? Pienenä maana mahdollisuutemme vaikuttaa tällaisten asioiden juurisyihin ovat rajalliset. Siksi meidän on pidettävä huoli, että tilanteen toistuessa me emme enää ole Euroopan neljänneksi suosituin turvapaikkakohde. Mahdollisen uuden pakolaisaallon takia on ensiarvoisen tärkeää, ettei Euroopan unioni tai Suomen hallitus jää lepäämään laakereilla. Ongelmaan on löydyttävä yhteiseurooppalainen ratkaisu, joka ei kuitenkaan saa perustua pakolliseen taakanjakoon. Tällainen loukkaisi jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeutta eikä ottaisi huomioon niiden kantokykyä. Suomi on tähän mennessä kantanut vastuunsa uudelleensijoitetuista turvapaikanhakijoista, ja nyt on muunkin Euroopan aika. Ainoa kestävä tapa tulevaisuudessa lienee toimia turvapaikanhakijoiden kanssa samalla tavoin kuin kiintiöpakolaistenkin eli niin, että heidät rekisteröidään Euroopan ulkopuolella ja vain oleskelulupaan oikeutetut otetaan tänne.

Arvoisa rouva puhemies! Vaikka turvapaikanhakijoiden määrä on nyt laskenut alhaisemmalle tasolle, emme voi tuudittautua siihen, että ongelmat on ratkaistu. Hallituksen on saatettava voimaan kaikki toimenpideohjelman ratkaisut, joilla turvapaikkaprosessia kiristetään ja kotoutumista edistetään. Tätä meiltä vaatii Suomen kansa.

14.10 **Sisäministeri Petteri Orpo:** Arvoisa rouva puhemies! On totta, että suomalainen maahanmuuttopolitiikka on muuttunut viimeisen vajaan vuoden aikana. Suuri muutos lähtee liikkeelle siitä, että Euroopan mittakaavalla ja laajemmallakin mittakaavalla maahanmuuton tilanne, pakolaisuuden tilanne ja sen ilmiöt muuttuivat radikaalisti noin vuosi sitten.

Viime vuonna Eurooppaan saapui 1,1—1,3 miljoonaa turvapaikanhakijaa, riippuen hieman laskentatavasta, se on kuitenkin valtavan suuri määrä verrattuna aikaisempaan. Verrattuna Euroopan väkilukuun se ei välttämättä ole niin suuri, mutta jos tuo maahantulo, Eurooppaan tulo, on hallitsematonta ja tulee laittomia reittejä ja salakuljettajien järjestämänä, se on ongelma, tilanne ei ole hallinnassa. Siitä on seurannut erilaisia haasteita ja ongelmia Euroopassa, Euroopan maiden välillä ja myös meillä Suomessa suomalaisten ja turvapaikanhakijoiden välillä, turvapaikanhakijoiden keskinäisissä väleissä ja monenlaisia haasteita itse meidän järjestelmämme kestävyydessä, sekä suomalaisen järjestelmän että eurooppalaisen järjestelmän.

Kyllä, hallitus on toiminut ajassa. Kun me viime syksynä, viime loppukesästä jäimme suuren, hallitsemattoman maahantulon kohteeksi, me aloitimme määrätietoisen työskentelyn ajassa ja päivässä. Muodostimme tilannekuvaa jatkuvasti ja teimme johtopäätöksiä ja toimenpiteitä, jotka sitten johtivat siihen koosteeseen, jonka hallitus teki turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman muodossa, jossa oli yli 80 kohtaa, jossa laajasti tähän ilmiöön ja sen hallitsemiseen, näiden ihmisten vastaanottamiseen, heidän asioidensa käsittelyyn ja siitä seuraaviin toimenpiteisiin otettiin kantaa.

Suomen turvapaikkapolitiikka kestää vertailun muihin maihin. Meillä on tällä hetkellä käynnissä 22 kansallista ja 8 EU:n lainsäädäntöhanketta. Me perustimme suurimman muuttoaallon keskellä noin 200 vastaanottokeskusyksikköä nopealla aikavälillä, hoidimme tätä kokonaisuutta järjestelykeskuksen avustuksella. Olemme tietenkin tehostaneet ra-

javalvontaamme itärajalla, se on selviö, mutta myöskin satamissa, lentokentillä, jolloin me olemme saaneet kansallisesti tilannetta hallintaan.

On kuitenkin täysin selvää, että muuttoliikkeen osalta Suomi on riippuvainen siitä, mitä Euroopan ulkorajoilla tapahtuu. Me pystyimme löytämään ratkaisun Venäjän kanssa idästä tulevaan muuttoliikkeeseen, mutta se, mitä tulevaisuudessa tapahtuu, ratkotaan pitkälti tällä hetkellä Välimerellä, Turkin ja EU:n välisen sopimuksen toimeenpanossa. Siihen on löydettävä ne keinot, joilla se toimii oikeusvaltion periaatteita kunnioittaen, mutta ennen kaikkea niin, että hallitsematon maahantulo Turkista Eurooppaan saadaan katkeamaan ja samaan aikaan parannetaan pakolaisten olosuhteita Turkissa ja heidän pakolaisuutensa lähtömaissa.

Suuri paine on tällä hetkellä keskeisen Välimeren reitillä. Ennen kaikkea Libyasta Italiaan kohdistuva muuttopaine lisääntyy. Siitä on ehkä hyvä huomata ja tiedostaa se, että se on ainakin tällä hetkellä koostumukseltaan erilaista: tulijat ovat pääasiassa Saharan eteläpuolisista maista, Länsi-Afrikan maista, joiden maiden turvallisuustilanne ei ole sen kaltainen, että olisi kovinkaan todennäköistä, että he saisivat jostakin Euroopan maasta tai Suomesta turvapaikan. Ei ole oletettavissa, että samalla tavalla näistä maista tulevat jatkaisivat matkaansa esimerkiksi pohjoisen Euroopan maihin.

Mutta kaiken kaikkiaan eivät sen muuttoliikkeen, pakolaisuuden perussyyt ole hävinneet minnekään. Euroopan lähialueilla, joka on aika laaja käsite tänä päivänä, käydään lukemattomia sotia, on kriisejä, terrorismia sekä äärimmäistä köyhyyttä. Sen lisäksi toimii erittäin järjestäytynyt kymmenientuhansien salakuljettajien verkosto, joka järjestää ihmisille matkoja lupauksella paremmasta tulevaisuudesta, johon on helppo tarttua silloin, kun omassa maassa näkymää tulevasta ei ole.

Hyvät edustajat! Oleellista on nyt se, että me saamme käsiteltyä näiden ihmisten asiat, jotka ovat viimeisen vuoden aikana Suomeen tulleet, tehokkaasti, oikeudenmukaisesti ja jämptisti, jotta suomalaiset uskovat järjestelmään, jotta hyväksyvät sen, mitä tapahtuu. Sen lisäksi meidän pitää ne ihmiset, jotka saavat turvapaikan, määrätietoisesti ottaa kotouttamistoimenpiteiden kohteeksi, ja tähän liittyen hallitus on tänään julkaissut kotouttamispoliittisen ohjelman, josta varmasti paikalla olevat ministerit kertovat lisää. Keskeisiä toimijoita ovat työ- ja elinkeinoministeriö, OKM ja kuntaministeriö.

Niiden osalta, jotka turvapaikkaa eivät saa, meidän on toimittava tehokkaasti ja palautettava heidät lähtömaihinsa. Nimenomaan tehokas palauttamispolitiikka on osa uskottavaa turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikkaa. Lisäksi oleellista on toiminta Euroopan unionissa. Siellä ratkotaan meidän tulevaisuuttamme, ja siihen palaan tulevissa puheenvuoroissa. — Kiitos.

Puhemies Maria Lohela: Sitten jatketaan 2 minuutin puheenvuoroilla.

14.16 **Timo V. Korhonen kesk:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin täytyy sanoa, että tämä keskustelualoite on erinomainen. Meidän on syytä käydä tämmöistä laajaa maahanmuutto- ja kotouttamiskeskustelua. Tähän myös hallitusohjelma kaiken kaikkiaan meitä kehottaa. On erinomaista, että tällainen akuutti kriisi on nyt pystytty hoitamaan. Hallitus kaiken kaikkiaan on toiminut tässä vahvasti. Meillä on tehty jaksoittain aikataulullisesti hyvin erityyppisiä toimenpiteitä. Myös tällä lainsäädännön puolella on edetty, eli voi kai tällä hetkellä sanoa näin, että tällaiset erityiset vetovoimatekijät, joita meillä maahanmuuttoon liit-

tyen on ollut, on poistettu ja olemme tässä hyvin samalla tasolla muitten Pohjoismaitten kanssa.

Ministeri totesi aivan oikein puheenvuorossaan, että on tärkeää, että kokonaisuus on hallinnassa. Tämä käytännössä tarkoittaa siis sitä, että meillä pitää tämä kokonaisuus olla hallinnassa niin maailmanlaajuisesti, Euroopassa kuin myös Suomessa. Pitkässä juoksussa meidän kuitenkin on muistettava myös se tosiasia, että mikäli Suomen talous aiotaan pitää kunnossa, niin me tarvitsemme Suomeen maahanmuuttoa. Me tarvitsemme Suomeen maahanmuuttajia, jotka ovat tukemassa Suomen kasvua tulevaisuudessa, ja tässä tietysti tämä kotouttaminen on äärettömän tärkeää. Me tarvitsemme pitkäjänteistä kotouttamisohjelmaa, pitkäjänteisyyttä siihen, että tulijat oppivat suomen kielen, oppivat sen, millä tavalla tässä yhteiskunnassa pitää toimia, ymmärtävät tämän yhteiskunnan moraalin ja niin poispäin.

Tänään, kuten ministeri sanoi, on tullut uusia kotouttamislinjoja. Oikeastaan ministerille tämmöinen pitkäjänteinen kysymys: ovatko nyt tehdyt kotouttamislinjaukset sellaisia, joitten kanssa me pärjäämme myös pitkässä juoksussa tulevaisuuteen?

14.19 **Wille Rydman kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä on erittäin tärkeä keskustelun avaus, ja tässä on syytä kiittää hallitusta siitä, että toimenpiteisiin on ryhdytty. Jos olisimme valmistautuneet tämänkaltaiseen massaliikehdintään jo varhaisemmassa vaiheessa, olisimme selvinneet toki paljon pienemmillä vaurioilla kuin nyt on selvitty. Kuitenkin voimme olla tyytyväisiä siihen, että meillä on viimein otettu lusikka kauniiseen käteen ja tunnustettu, että ilman päättäväisiä toimenpiteitä sekä Euroopan että kansallisella tasolla emme pysty tällaisesta liikehdinnästä selviämään ja että tällaisella määrällä kotoutumisesta tulee erittäin vaikea prosessi kaikissa Euroopan maissa.

On olennaista huomata, että silloin kun kulttuurierot ovat huomattavan suuria, niin jotta kotoutuminen voisi menestyksekkäästi onnistua, se edellyttää sitä, että meillä myöskin muuttamisen määrä ja tahti pysyy sillä tavalla kohtuullisena, että meillä on riittävät resurssit turvata se, että niillä ihmisillä, jotka tänne lopulta tulevat ja tänne jäävät, on myöskin aidot edellytykset kotoutua. Tämä on sekä vastaanottavien yhteiskuntien että muuttajien itsensä etu. Meidän on kyettävä turvaamaan se, että ne ihmiset, jotka tänne jäävät, aidosti pystyvät myös kokemaan tämän yhteiskunnan heille turvalliseksi, ja se edellyttää sitä, että meillä on riittävä tietoisuus myös siitä, minkä laatuista, minkä taustaista väkeä tänne tulee. Tämä edellyttää hallittua, fiksua politiikkaa. Tätä kohden ollaan vähitellen siirtymässä.

14.21 **Sirpa Paatero sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kotoutuminen ja kotouttaminen on pitkäjänteistä työtä, ja siinä meillä hyvä verrokkiryhmä on muut Pohjoismaat. Kun tämä ei varmaankaan lopu tämän hallituksen aikana vaan uusia mahdollisia isojakin vaelluksia voi olla vielä tulossa, niin olisi ehkä perusteltua miettiä tätä ihan parlamentaarisesti niin, että kaikki puolueet olisivat tässä jotenkin mukana.

Sosialidemokraatit ovat tehneet oman tämmöisen kotouttamisohjelman, jossa on toistasataa erilaista toimenpide-esitystä ja -mahdollisuutta, ja niitä on kyllä tehty jo aikaisemmillakin hallituskausilla, mutta siellä suuri huoli on tällä hetkellä kuntien osalta. Ihan ensin kuntakorvaukset, valtionosuudet niiden osalta, koska taso on jäänyt alas — ollaanko siihen tekemässä korotusta? Onko mahdollista, että kun nyt kiintiöpakolaisten ja turvapaikanhakijoiden osalta on eri määrä vuosia, mitä korvataan, niin sitä voisi yhtenäistää? Olisiko mahdollista velvoittaa, että kaikki vastaanottokeskuksista nyt sitten kotikuntapaikan saa-

vat aloittaisivat jo siellä vastaanottokeskuksessa niin sanotun esikotoutumisen, jolloin tutustuminen yhteiskuntaan, kieleen, kulttuuriin, lähiympäristöön alkaisi jo varhaisessa vaiheessa, vaikka kaikki heistä eivät sitten välttämättä, eivätkä todennäköisestikään, ole jäämässä sinne kuntaan?

Nyt meillä on vielä yksi tämmöinen käytännön ongelma. Kun kunnat eivät ole varustautuneet siihen, että maistraatit kirjaavat vastaanottokeskuksen sijaintipaikan mukaan heidät kuntien asukkaiksi ilman, että on sopimusta ely-keskuksen kanssa, ilman, että on olemassa kotoutumissuunnitelmaa kunnalla, niin yhtäkkiä tulee pyytämättä ja yllättäen ehkä kymmeniä, satojakin uusia kuntalaisia.

14.23 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen kotouttamisohjelmassa on erittäin hyviä esityksiä, mutta valitettavaa on se, että hallituksen kova politiikka, erityisesti leikkauspolitiikka, toimii monella tavalla näitä hyviä tavoitteita vastaan. Esimerkiksi kovat koulutusleikkaukset ovat kohtalokkaita erityisesti maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille.

Sen sijaan olen hyvin iloinen siitä, että opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen on eilen julkistanut sen, että hän käynnistää toimenpideohjelman vihapuhetta ja rasismia vastaan. Tahdon lämpimästi kiittää tästä toimenpideohjelmasta ministeriä. Minusta tuntuu, että tämä on ensimmäinen kerta, kun Suomen hallituksessa tällä kaudella joku myöntää, että vihapuhe on meillä ongelma. Erityisesti tällaisina vaikeina aikoina, kun työttömyysluvut ovat korkeita ja tehdään vaikeita leikkauksia, usein käy niin, että nimenomaan yhteiskunnan heikompiosaiset ja vähemmistöt joutuvat kärsimään aivan syyttä siitä, että viha, kauna, katkeruus kääntyvät heitä vastaan. Ja juuri tästä syystä olen vilpittömän iloinen ja haluan koko vihreän eduskuntaryhmän puolesta ilmaista lämpimän kiitoksemme siitä, että olette tarttuneet vihapuheeseen ja rasismiin vakavasti. — Kiitos.

14.24 **Paavo Arhinmäki vas:** Arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, että me keskustelemme täällä siitä, miten onnistumme nykyistä paremmin turvapaikan saaneiden ja muiden maahanmuuttajien kotouttamisessa. Yhteiskunnassa on liikaa vääriä väitteitä, huhuja, suoranaisia valheita, joita levitetään maahanmuuttovastaisuuden nimissä.

Kun kuunteli edustaja Eerolan avauspuheenvuoroa, niin ainoa, mikä tuli mieleen, oli se, että kun kaikki lupaukset on petetty, kun jokainen luvattu asia, mikä ennen vaaleja luvattiin, on myyty, niin ainoa, mitä on jäljellä, on maahanmuuttokriittisyyden kauniiseen sanaan puettu maahanmuuttovastaisuus, jolla pyritään piilottamaan se, miten on kaikki muu petetty.

Arvoisa rouva puhemies! Onneksi hallituksessa on kuitenkin myös puolueita, jotka ymmärtävät, että meidän pitää etsiä ratkaisuja, ei syypäitä. Meidän pitää ryhtyä, kun turvapaikanhakijoita tulee tänne Suomeen, kotouttamaan ja kouluttamaan heitä heti. Suurin osa — osa — saa turvapaikan, osalle ei kuulu turvapaikkaa, mutta tärkeää on aloittaa heti ensimmäisestä päivästä lähtien, jotta voivat kotoutua ne, jotka jäävät suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perheenyhdistäminen on myös hyvin tärkeää. Nimittäin jos on pelko omasta perheestä, oman perheen tulevaisuudesta, kotouttamista helpottaa se, että perhe on kasassa. On huolehdittava siitä, kun monilla maahanmuuttajilla ja turvapaikansaajilla on koulutus omasta maasta, miten voidaan mahdollisimman nopeasti muuntokouluttaa niin, että he pääsevät omaa koulutustaan ja osaamistaan vastaaviin töihin. Erityisen tärkeää on kertoa Suomen

laista, lakien kunnioittamisesta, suomalaisesta kulttuurista ja siitä, että naiset ovat Suomessa tasa-arvoisia.

14.26 **Eva Biaudet r:** Arvoisa puhemies! I dag står riksdagen inför en aktualitetsdiskussion som gäller våra värderingar och överlevnad av humanismen. Det förvånar mig något att sannfinländarna kan stå i talarstolen och vara så glada över att vi blivit tvungna att inskränka på flyktingarnas rättigheter. Det kan ju inte vara någonting som kan bereda dem en särskild glädje. Det är fel tid att försämra asylsökandenas rättsskydd. Identifieringen av utsatta, som till exempel offer för tortyr, våld eller människohandel måste även nu kunna kännas igen och få hjälp. I ett läge där många nya jobbar med asylsökanden försvåras identifieringen av offer ytterligare. Ingen utsatt person, allra minst barn, ska skickas tillbaka till annat land. Våra värderingar står verkligen på spel.

I vår skuggbudget föreslog svenska riksdagsgruppen en ordentlig stegvis höjning av flyktingkvoten. Just nu tar vi emot många asylsökanden, vilket motiverar kanske en något lägre flyktingkvot just nu, men på lång sikt för att hjälpa människor som har det svårt föreslår vi en höjning av flyktingkvoten till 2 500 årligen.

Euroopan on välittömästi myös tehtävä sitovia päätöksiä pakolaisvastuun jakamisesta ja Kreikan vankileirien lakkauttamisesta sekä annettava lapsille, naisille ja miehille apua sairauksia ja nälkää vastaan. Hallituksen on nyt siis käärittävä hihansa ja ryhdyttävä niihin töihin, jotka ovat kaikkein tärkeimpiä. Tänne saapuneiden pakolaisten on saatava uusia väyliä työelämään ja yhteiskuntaan. Heidän perheensä on saatava yhdistyä ja heidän oikeusturvansa turvapaikkaprosessissa on turvattava. — Kiitoksia.

14.28 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Suomalaisille viranomaisille, poliisille, Rajavartiolaitokselle, Maahanmuuttovirastolle ja kansalaisjärjestöille on annettava kiitos siitä, miten turvapaikanhakijoiden määrän kymmenkertaistuminen viime vuoden aikana saatiin hoidettua ja nuo ensitoimet suoritettua kunnialla.

Mutta merkittävin hallituksen virhe tämän viimeisen vuoden aikana on ollut EU-päätös, johon myös perussuomalaiset ovat osallisena: turvapaikanhakijoiden sisäiset siirrot maasta toiseen. Ensinnäkin se on päätös, joka ei ole käytännössä edes toiminut. Sen vaikutus oli se, että se kiihdytti ihmissalakuljettajien toimintaa ja tuota hallitsematonta kansainvaellusta. Sen sijaan olisi tullut ja edelleenkin tulisi voimakkaasti panostaa hallittuun kiintiöpakolaisten vastaanottamiseen, jossa nuo pakolaiset otetaan suoraan pakolaisleireiltä ja sijoitetaan kuntiin.

Edustaja Eerola sanoi tuossa keskustelualoitteessa, että turvapaikan saavien ihmisten kannalta on parempi, että rahaa käytetään heidän kotouttamiseensa kuin tarpeettomien hakemusten käsittelyyn. No, tämähän olisi parempi, mutta hallitus toimii juuri päinvastoin. Esimerkiksi tälle vuodelle budjetoidut kotouttamisen resurssit — mistä toivon, että ministeri Lindström tässä myöhemmin kommentoisi sitä — ovat täysin alimitoitetut siihen tarpeeseen, joka meillä on edessä.

Siis kotouttamista vaativien henkilöiden määrä on kolminkertaistunut. Ja kun tiedetään, että meillä jo tällä hetkellä kotouttaminen ei toimi niin kuin sen tulisi toimia, niin haasteet ovat todella suuret. Siitä voi tulla Suomelle suuri lasku, jos tuo kotouttaminen epäonnistuu. Esimerkiksi iso huoli on se, että Valtiontalouden tarkastusviraston tutkimuksen (Puhemies koputtaa) mukaan maahanmuuttajataustaisten oppimistulokset, (Puhemies: Nyt on

jo aika täynnä!) etenkin toisen sukupolven oppimistulokset, ovat heikommat kuin suomalaisten.

14.30 **Pirkko Mattila ps:** Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä on todettu, kunnat tekevät todellakin sitten loppupeleissä sen kaikkein suurimman työn tässä suuressa prosessissa, ja muutenkin Suomen kunnat tekevät mielestäni hyvää työtä. No, menneestä on tietysti todettava esimerkiksi se, että näistä hätämajoitusyksiköistä ei aikanaan ennätetty neuvotella kuntien kanssa etukäteen kovinkaan perusteellisesti mutta kunnat kuitenkin äkkinäisestä tilanteesta huolimatta työskentelivät jämerästi.

Mutta nyt kun mietitään tätä hallituksen kuusikohtaista kotouttamisohjelmaa, niin siitäkin voidaan todeta, että taas kerran, kyllä, kunnat tekevät jatkossakin paljon töitä, ja tätä työtä varmasti riittää, niin kuin tiedetään, että kotoutumisprosessi on monen kohdalla vasta alussa, ja on vielä vaikeasti arvioitavissa, mikä on tulevaisuudessa turvapaikanhakijoiden tilanne. On aivan päivänselvää, ja en ihmettele ollenkaan, että kunnat toivovat nimenomaan näihin laskennallisiin korvauksiin korotuksia. Eli sitä haluan kysyä kuntaministeri Vehviläiseltä, että miten kuntien resurssit turvataan.

Sitten toinen huomionarvoinen seikka — kuten sisäministeri hyvin tietää, kun viime syksynä tämä tilanne oli hyvin laajamittaista: Suomen viranomaisjärjestelmä kyllä koeponnistettiin heti ja perusteellisesti, erityisesti PTR-yhteistyö, siinä oli myös MPR-yhteistyö, ja kansalaisjärjestöt olivat aktiivisesti omalla panoksellaan mukana. Kiitos siitä heille. Ja siitä konkreettisesti oli nähtävissä tämä Tornion järjestelykeskuksen hyvä ja tehokas toiminta käytännössä. Haluaisin kysyä sisäministeriltä: onko tästä nyt opittu jotakin uutta, millä tehostaa näitä välillä vaatimattomiakin resursseja, vaikka toisaalta voidaan todeta, että resurssit ovat olleet myös hyvät, mutta jos mietitään kuitenkin sisäisen turvallisuuden alan toimijoita ja heidän toimintaansa jatkossa?

14.32 **Antti Rinne sd:** Arvoisa puhemies! Inhimillinen sivistysvaltio huolehtii siitä, että suojelun tarpeessa olevia ihmisiä autetaan kaikissa tilanteissa. Minusta oli hyvin määritelty sisäministeri Orpolta äsken, että inhimillinen, oikeudenmukainen, jämpti kohtelu on kaiken perusta turvapaikanhakija- ja kotouttamispolitiikassa.

Tässä uudessa poikkeuksellisessa tilanteessa on tärkeätä, että tilanne pysyy hallinnassa, aivan kuten kuvasitte äsken tuossa, ministeri Orpo. SDP on tukenut ja tukee sellaista politiikkaa, jossa tämä ihmisten turvallisuuden tunne ja hallinta pidetään yllä oikeilla toimenpiteillä ja jämptisti. Me tarvitsemme riittävästi viranomaisresursseja, jotta ihmisten turvallisuudentunne pysyy. Maahanmuuttoviranomaisilla täytyy olla riittävästi voimavaroja, poliisilla ja rajaviranomaisilla. Hallinto- ja oikeussuojaprosessien pitää toimia kunnolla. Siellä pitää olla riittävästi resursseja, jotta tässä tilanteessa, jossa aitoa suojelua tarvitsevien ihmisten ja sitten muilla perusteilla — sinänsä ihan hyväksyttävää — paremman elämän toivossa liikkuvien ihmisten välillä täytyy löytää se ero, jotta voidaan auttaa niitä, jotka aidosti suojelua tarvitsevat.

Me tarvitsemme myös riittävästi pohjoismaista yhteistyötä, ja toivon, että tällä hetkellä pohjoismaisia ulkoministereitä isännöivä ministeri Soini ottaa myöskin tämän esille, että me tarvitsemme pohjoismaisia ratkaisuja turvapaikkapolitiikassa ja kotouttamispolitiikassa. Se on erittäin tärkeätä.

Kotouttamisen osalta totean, että tässä minusta hallitus on eniten ehkä epäonnistunut tähän mennessä. Tuolta löytyy oikeastaan aika hyvin yleisiä piirteitä, kun äkkiä selasin läpi

tätä teidän kotouttamispaperianne, ja toivon, että käytte läpi sen SDP:n vaihtoehdon, 156 tai 160 toimenpidekokonaisuutta. Sieltä löytyy varmasti hallitukselle eväitä.

Arvoisa puhemies! Totean, että on todella tärkeätä, että tämmöisissä asioissa, turvapaikanhakijan kotouttamistilanteissa, löydetään kansallista yhteisymmärrystä. Tämä tulee olemaan ilmiö, joka vaikuttaa yli vaalikausien, ja tässä suhteessa tuen tuota edustaja Paateron aloitetta siitä, että parlamentaarinen valmistelu tähän tilanteeseen luodaan.

14.35 **Lasse Hautala kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä käyty keskustelu on jo tähän mennessä osoittanut sen, että poliittiset puolueet ovat varsin yksimielisiä siitä linjasta, mitä turvapaikka- ja kotouttamispolitiikassa on kuluneen vuoden aikana harjoitettu. On tietysti pieniä näkemyseroja, mutta päälinja on ollut hallituksen toimia tukeva.

Kuten kaikki tiedämme, viime vuonna lähes kymmenkertaistui turvapaikanhakijoiden määrä, ja hallitus on esimerkillisesti tehnyt kansainvälistä yhteistyötä myös tämän asian osalta. Mutta niiden osalta, jotka Suomeen ovat tulleet, on tietysti päivänselvää, että meidän on edellytettävä sitä, että ne ihmiset, jotka tänne tulevat, elävät täällä Suomen lakien mukaisesti, ja nämä tasa-arvokysymykset ovat yksi keskeisimpiä asioita tässä.

Sisäisen turvallisuuden osalta on eri puolilla maata ollut vuoden mittaan erilaisia lieveilmiöitä, mikä on tietysti kansalaisten pelkoja lisännyt. Poliisi, suojelupoliisi ja Rajavartiosto ovat kaikki venyneet äärimmilleen torjuessaan näitä lieveilmiöitä, ja täytyy antaa kiitos heille siitä työstä, mitä he ovat tehneet. Ne voimavarat, mitä heillä on ollut käytettävissä, eivät ole lisääntyneet siinä määrin kuin heidän työtehtävänsä ovat lisääntyneet, ja tähän meidän on jatkossa kiinnitettävä myöskin suurta huomiota.

Tämä kotouttaminen tulee olemaan pitkä prosessi, ja siinä tarvitaan niin kuntien kuin eri järjestöjenkin hyvää yhteistyötä, ja kotouttamispolitiikkaa tulee saada tehokkaammaksi, ja uskon, että se tulee tehokkaammaksi, kun kokemukset myöskin eri kunnissa, kaupungeissa ja järjestöissä tulevat lisääntymään. (Puhemies koputtaa) Sen pitää olla keskeisenä tavoitteena, että nämä kotoutettavat ihmiset saavat työtä mahdollisimman nopeasti.

14.37 **Ville Niinistö vihr:** Arvoisa puhemies! Todellinen hätä on niillä ihmisillä, jotka pakenevat sotaa, vainoa, kidutusta, kärsimystä, niillä naisilla ja lapsilla, jotka ovat tuolla mutaisilla pelloilla rajattuna, aidattuna Euroopan rajojen ulkopuolelle tai Kreikassa olosuhteissa, joista eivät pääse eteenpäin. Eurooppa ei voi nyt rakentaa raja-aitoja niin, että hädänalaisia ihmisiä ei autettaisi. Meillä ei ole hätää — heillä on hätä.

Historia aina arvioi näitä asioita maltilla kauempaa. Itse olen historioitsija. Kun mietin sitä, miten kriisitilanteita arvioidaan pari vuosikymmentä myöhemmin, niin yleensä kunnioitetaan niitä, jotka ovat maltilla puolustaneet yhteiskunnan arvoja ja oikeusvaltiota. Eli nyt ei ole hetki lähteä leikkaamaan ihmisarvosta ja ihmisoikeuksien kunnioittamisesta, myöskään silloin, kun on kysymys turvapaikanhakijoiden oikeuksista ja aidosti hädänalaisten ihmisten oikeuksista.

Valitettavasti tämä hallitus on monien muiden Euroopan maiden hallitusten kanssa ollut vähän sellaisessa kilpailussa, että kuka rajoittaa oikeuksia eniten ja yrittää siirtää vastuuta ihmisoikeuksien kunnioittamisesta toisille. Tämä kilpailu pitäisi lopettaa ja luoda eurooppalaiset yhteiset pelisäännöt, jotka kunnioittavat kansainvälisiä pakolaissopimuksia ja näiden aidosti hädänalaisten ihmisten oikeuksia.

Selkeästi pakolaiskiintiötä tulisi nostaa niille, jotka näillä pakolaisleireillä ovat oikeasti hädässä, erityisesti naisille ja lapsille. Pitäisi löytyä EU:n laajuinen pysyvä kiintiöjärjestel-

mä, jotta voidaan eri kriisitilanteissa reagoida nopeasti eikä sählätä, ja sitten pitäisi Suomessa myös kunnioittaa esimerkiksi niitten lasten oikeuksia, jotka alaikäisinä täältä saavat turvapaikan. Nyt te olette, ministeri Orpo, asettamassa jopa 4 000 euron tulorajan näille lapsille heidän vanhempiensa saamiseksi Suomeen. Elikkä nyt pitää kyllä varmistaa, että ei tehdä sellaista lainsäädäntöä, jossa rajoitetaan niiden ihmisten oikeuksia, jotka ovat Suomeen jäämässä, koska kotoutumisessa perheenyhdistäminen on tärkeää ja myös lasten oikeuksien turvaaminen on tärkeää. Koko EU-tasolla tarvitaan yhteisiä ihmisoikeuksia kunnioittavia ratkaisuja. Suomen pitää olla historian oikealla puolella.

14.39 **Sampo Terho ps:** Arvoisa puhemies! Viime vuoden kriisi oli todella opettavainen koko Euroopalle. Opin ainakin seuraavia asioita.

Ensimmäiseksi, järjestäytynyt rikollisuus hyötyy hallitsemattomasta maahanmuutosta ja tekee siitä miljardibisnestä, jos asiaan ei puututa.

Toiseksi, nykyistä turvapaikkajärjestelmää käytetään laajamittaisesti väärin. Tuhannet turvapaikanhakijat pelkästään Suomessa ovat jo lähteneet vapaaehtoisesti, koska olot tai etuudet eivät miellyttäneetkään tai vastanneet niitä odotuksia, joita erilaiset matkanmyyjät ovat heille taas uskotelleet.

Kolmanneksi, vastaanottavan yhteiskunnan kantokyky on huomioitava tai lopputulos on katastrofi. Joudutaan kestämättömään tilanteeseen, jonka esimerkiksi erittäin vastuulliset humanitaarisen maahanmuuton vastaanottajamaat, kuten Saksa ja Ruotsi, ovat jo todenneet.

Neljänneksi, olemme samoin oppineet, että tarvitaan EU:n yhteiset pelisäännöt, mutta jos ne pelisäännöt ovat toimimattomat, niin silloin niitä ei noudateta.

Arvoisa puhemies! Ratkaisuja etsitään tällä hetkellä kuumeisesti, ja tämä viime vuonna koettu tilanne ei saa toistua. On mahdoton ajatus, että enää sadattuhannet ihmiset samanaikaisesti kulkisivat hallitsemattomasti läpi EU:n, ja vielä monien turvallisten maiden läpi, ja etsivät ikään kuin itseohjautuvasti itselleen mieluisinta asuinpaikkaa. Meidän on löydettävä ne keinot, millä tämä tilanne saadaan koko Euroopan mittakaavassa hallintaan. Suomi on tehnyt oman osansa vastuullisesti noudattaen EU:n sääntöjä ja samaan aikaan, siinä määrin kuin kansallinen liikkumavara antaa myöten, tehnyt kaiken mahdollisen sen eteen, että tilanne saadaan haltuun ja että vetovoimatekijät Suomen kohdalta poistuvat.

Jos katsotaan pidemmälle tulevaisuuteen, niin meidän on löydettävä se ratkaisu, jossa näitä vanhentuneita kansainvälisiä ja EU-säädöksiä uusitaan siten, että tällaiset vaellukset pysähtyvät jo ennen Eurooppaa ja että turvapaikkajärjestelmä muuttuu kohti kiintiöpakolaisjärjestelmää siinä suhteessa, että apua saavat valitaan jo EU:n ulkopuolelta ja he ovat todella niitä, jotka apua tarvitsevat.

14.41 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Kotoutumiskysymykset ovat erittäin ajankohtaisia nyt, kun Suomeen on viime vuonna tullut enemmän turvapaikanhakijoita kuin aiemmin ja muutoinkin maahanmuutto on viime vuosikymmeninä lisääntynyt. Kotoutumisen onnistuminen on aivan olennainen kysymys näiden maahan muuttaneiden ihmisten mutta myös koko yhteiskunnan ja kansantalouden kannalta. Ikääntyvässä Suomessa maahanmuutto on myös mahdollisuus, se täytyy muistaa.

Ei ole kuitenkaan kysymys vain siitä, että maahanmuuttajat kotoutuvat Suomeen, vaan myös siitä, että me niin sanotusti kantasuomalaiset kotoudumme ja sopeudumme muuttuneeseen tilanteeseen ja lisääntyneeseen maahanmuuttoon. En tarkoita sitä, että kantasuo-

malaisten pitäisi muuttaa omia tapojaan tai lakejaan, vaan sitä, että pitäisi oppia hyväksymään erilaisuutta ja erinäköisiä ihmisiä ja murtaen puhuttua suomea. Jos maahanmuuttajia karsastetaan tai jos heidät ulossuljetaan sosiaalisesta elämästä ja työelämästä ja jos heitä syrjitään, niin miten he voivat ikinä kotoutua ja sopeutua osaksi yhteiskuntaa. Meidän olisi laajennettava käsitystä suomalaisuudesta niin, että myös muu kuin vaaleatukkainen Virtanen voi olla suomalainen ja täysipainoinen yhteiskunnan jäsen.

Arvoisa puhemies! Asuntopolitiikalla on paljon merkitystä kotoutumisen kannalta. Meidän on vältettävä se, että asuinalueet eriytyvät sosiaalisesti ja etnisesti. Maapolitiikalla, kaavoituksella, asuntopolitiikalla ja sosiaalipolitiikalla on luotava monimuotoisia asuinalueita, jotta köyhät ihmiset ja maahanmuuttajat eivät eriydy omille erillisille alueilleen. On tärkeää, että erilaiset ihmiset kohtaavat toisiaan arjessa ja asuinalueella, ja on vältettävä kehitystä, jossa yhteiskunta segregoituu rikkaiden ja köyhien alueisiin. Tämä on erittäin tärkeää koko yhteiskunnan koheesion ja kotoutumisen kannalta.

14.43 **Anne-Mari Virolainen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tänään julkistettu hallituksen kotouttamista koskeva toimenpideohjelma on erittäin kokonaisvaltainen ja vaikuttaa myös hyvin toteuttamiskelpoiselta, kun nopealla lukemalla löysin siitä yli 50 erilaista toimenpidettä.

Täällä on jo viitattu kokemuksiin muista Pohjoismaista ja vaadittu tiiviimpää yhteistyötä. On varmasti aivan perusteltua tehdä tiivistä pohjoismaista yhteistyötä. Otan esimerkkinä Norjan, jossa on jo 10 vuoden kokemus integrointivirastosta. Tietysti Norjan korvaukset kunnille ovat huomattavasti runsaskätisemmät kuin mihin me Suomessa pystymme, mutta tulokset siitä ovat olleet OECD-tasolla melko hyviäkin. Esimerkiksi kaksivuotiseen ohjelmaan osallistuneista turvapaikanhakijoista 60 prosenttia on kahden vuoden jälkeen pysyvässä työsuhteessa tai opiskelupaikassa.

On aivan selvää, että kuntien välillä on eroja, mutta Norjan mallin mukaisesti löytyy neljä yhteistä tekijää: toiminnassa huomioidaan pakolaisten yksilölliset tarpeet, integrointityön seuranta on ollut tiivistä, toiminta on ollut työllistämiskeskeistä ja toiminta on ohjannut koulutus- tai työmahdollisuuksiin, joissa maahanmuuttaja joutuu käyttämään norjan kieltä. Tässä toimenpideohjelmassa kielten oppiminen on melko keskeisessä roolissa, ja kysyisinkin ministeri Grahn-Laasoselta, miten me pystymme eri koulutusasteilla vahvistamaan käytännön kielitaidon oppimista eikä vain sitä, että meidän turvapaikanhakijamme oppivat kieliopin yksittäiset kommervenkit.

14.45 **Anders Adlercreutz r:** Värderade talman! Edustaja Eerola syytti edellistä hallitusta pakolaiskriisistä, Syyrian kriisistä, Irakin levottomuuksista, Somalian tilanteesta. Siinä taisi olla aika aikaansaava hallitus kuitenkin. (Naurua) Hän kehui myös sitä, että hallitus on perussuomalaisten linjoilla. Nuivasta manifestista on tullut hallituksen linja. Näin se maailma muuttuu. (Vasemmalta: Näin se muuttuu!) Eivät olisi keskustan äänestäjät ajatelleet, että alkiolaisuus kääntyy näin mutkalle, tai kokoomuksenkaan äänestäjät vielä kuusi kuukautta sitten ajatelleet, että kokoomuksen arvot taipuvat moiseen. Mutta niin ne vain taipuvat.

Aloituspuheenvuorossa ylpeiltiin sillä, että humanitaarisen suojelun mahdollisuus poistuu. Suomi ylpeilee sillä, että humanitaarisen suojelun oikeus poistuu. Onko se todella ylpeyden aihe? Onko näin?

Kaikki toimenpiteet ovat suuntautuneet niin sanottujen vetovoimatekijöiden vähentämiseen. Kotouttamista on vaikeutettu tekemällä turvapaikkapäätökset määräaikaisiksi, perheenyhdistämisestä tehdään liki mahdotonta. Ei tämä ole rakentavaa politiikkaa millään mittarilla. Kaikki huomio tulisi kiinnittää kotouttamiseen, koska tilanne ei perustavalla tasolla ole muuttunut. Suomi tarvitsee maahanmuuttoa. Mutta näyttää siltä, että kotouttaminen ei kauheasti kiinnosta hallitusta. Kun aikaisemmin kysyin hallitukselta kantaa työskentelyn ja työllistämisen esteiden poistamiseen, niin vastaus oli, sanoisinko, nuiva. Jos täällä työllistyy, niin se on vetovoimatekijä, se houkuttelee tänne lisää maahanmuuttajia. (Puhemies koputtaa) Tämä on kestämätön linja. Työllistymistä tulisi helpottaa, ja se on meille kaikille eduksi, (Puhemies: Aika on täynnä!) ja siihen toivoisin nytten fokusta hallitukselta.

Puhemies Maria Lohela: Pian siirrytään debattiin, mutta nyt edustaja Essayah.

14.48 **Sari Essayah kd:** Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraatit ovat johdonmukaisesti koko tämän maahanmuuttokriisin ajan korostaneet sitä, että meidän tulisi ennen kaikkea kiintiöpakolaisjärjestelmän kautta auttaa varmuudella haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä suoraan pakolaisleireiltä suomalaisiin kuntiin ja sitä kautta päästä aloittamaan kotouttamistoimenpiteet mahdollisimman nopeasti. Siinä mielessä hallitus on EU-politiikassa EU-pöydissä epäonnistunut, että lähti mukaan tähän sisäisten siirtojen järjestelmään, joka on sitten osoittautunut vielä kaiken lisäksi toimimattomaksi.

Tänään on julkaistu kuuden kohdan kotoutusohjelma, jossa erityisesti huomio kiinnittyy kahteen kohtaan: aikuisten perusopetuksen uudistaminen ja myöskin maahanmuuttajaperheiden kokonaisvaltainen kotouttaminen. Nämä molemmat ovat äärimmäisen tärkeitä, ja toivon, että erityisesti maahanmuuttajanaisten asema tätä kautta myöskin paranee.

Meillä suomalaisessa järjestelmässä on se ongelma, että pienten lasten kanssa kotona olevan maahanmuuttajanaisen kielitaito ei pääse kehittymään. Hän on aika usein siinä vaarassa, että hänellä ei ole mahdollisuuksia päästä puuttuvan koulutuksen takia edes myöhemmin työelämään, ja kuitenkin hänen roolinsa muun muassa vaikkapa lasten apuna koulunkäynnissä olisi äärimmäisen keskeinen. Olisinkin halunnut kysyä Grahn-Laasoselta sitä, onko ajateltu, millä tavalla tätä perusopetusta voitaisiin tehostaa. Voisivatko suomalaiset kansanopistot tai kansalaisopistot, nimenomaan vapaan sivistystyön oppilaitokset, olla apuna tässä peruskoulutuksen järjestämisessä? Ja miten muutoin voitaisiin varmistaa, että pienten lasten kanssa kotona olevien maahanmuuttajanaisten kielikoulutus saadaan toimimaan? Tänä päivänä he aika usein ovat (Puhemies koputtaa) kotona ilman, että oppivat edes alkeita suomen kielestä.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 2 minuuttia siitä paikaltaan.

14.50 **Sisäministeri Petteri Orpo:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitos rakentavista puheenvuoroista, joita suurin osa oli, ja sitten oli pari vähemmän rakentavaa.

Vaan oli niin, että viime syksynä Suomi oli sellaisen tilanteen edessä, että meidän yhteiskuntamme kestävyys oli koetuksella. Ja kun eurooppalaiset maat ja naapurimaamme, jopa Ruotsi, toimivat tiukentamalla omia turvapaikkajärjestelmiään, meidän oli toimittava samalla tavalla. Me jouduimme punnitsemaan humanismin ja pragmatismin välillä, ja koska meidän järjestelmämme ja sen kestävyys oli koetuksella, me jouduimme valitsemaan

sen tiukentamisen linjan. Nyt meillä tilanne on hallinnassa, mutta kuitenkin Suomeen on tullut ja tuli reilusti yli 30 000 turvapaikanhakijaa. Heidän auttamisensa, heidän asiansa käsittely on nyt oleellista, ja siksi meillä täytyy olla tämä kokonaistilanne hallinnassa, siksi puolustaa edelleen paikkaansa se, että me teemme niitä ikäviäkin päätöksiä ja tiukennamme meidän järjestelmäämme.

Mitä taas tulee kiintiöpakolaisten ottamiseen: kyllä, olen ehdottomasti samaa mieltä, siihen politiikkaan meidän pitää tähdätä, mutta niin kauan kuin maahan tullaan hallitsemattomasti ja Eurooppaan tullaan hallitsemattomasti, me emme pääse siihen tilanteeseen. Siksi meidän täytyy saada järjestelmä hallintaan.

Siinä sitten taas se keskeinen elementti on Euroopan unioni. Euroopan unionin lainsäädäntö määrittelee hyvin pitkälle sen, mikä on se ympäristö, jossa Suomi toimii, millainen paine meidän rajoillamme on ja miten turvapaikkajärjestelmä ja sen päätöksentekoprosessit toimivat, miten eurooppalainen rajavalvonta toimii, miten palautuspolitiikka toimii, kuinka tehokkaasti otetaan kiinni kolmansissa maissa oleviin kriiseihin ja pakolaisuuden ongelmiin. Eurooppalainen lainsäädäntö ja turvapaikkajärjestelmä ei toimi tällä hetkellä, siksi sitä uudistetaan. Sen uudistaminen on Suomen etu, ja meidän on oltava siinä aktiivisesti mukana. Sen uudistuksen tarkoitus on saada järjestelmä toimimaan, jotta voimme keskittyä niihin ihmisiin, jotka ovat sen suurimman avun tarpeessa ja jotta voimme kehittää laillisia ja turvallisia maahantuloväyliä Eurooppaan.

Puhemies Maria Lohela: Sitten ministeri Lindström, 2 minuuttia.

14.52 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström:** Arvoisa rouva puhemies! Jos nyt lähtisi tästä vähemmän mairittelevasta puheenvuorosta, jonka edustaja Adlercreutz käytti. Kun hän sanoi, että kotouttaminen ei kiinnosta hallitusta, niin kyllä ihmettelen tämmöisiä puheita. Juuri tänään on tiedotettu, on tehty niska limassa töitä, on panostettu siihen, että TEMin puolella siihen aikaisempaan verrattuna, jolloin kotouttaminen oli luokkaa muutama tuhat, nämä määrät ovat nyt kymmenkertaistuneet, 12-kertaistuneet, ja me olemme myös sinne panostaneet lisää henkilökuntaa ja lisää tekemistä ja osaamista. Että ihmettelen tämmöisiä.

Nämä toimenpideohjelmat, mitä edustaja Rinne esitteli, SDP:n ohjelma: erittäin hyvä, että näitä ideoita tulee, tässäkin asiassa. Hallituksella on näitä ohjelmia ja toimenpiteitä. Eihän toimenpiteitten määrä sinällään mitään ratkaise vaan se, että niissä on järkeä ja ne pannaan käytäntöön. Mutta tämmöiset, että kotouttaminen ei muka kiinnosta — se on höpönpöpön-puhetta. (Eva Biaudet: Tarvitaan nyt tekoja!)

Työllistyminen: te sanoitte, että työllistyminen olisi jotenkin... kokisin, otin tämän vähän itseeni, että tämä olisi joku vetovoimatekijä. Minä teen kaikkeni, että joka ikinen näistä työllistyisi, koska sitä kautta he rupeavat maksamaan veroja tähän yhteiskuntaan ja ovat osa tätä yhteiskuntaa, eikä niin päin, että me rupeamme maksamaan heitä. Tämä hallituksen politiikka on sitä, että me emme opeta ihmisiä sosiaaliturvalle vaan työn tekemiseen. (Ben Zyskowicz: Kokoomuksen työlinjalle! — Välihuutoja) — Kyllä. Tällä lailla toimitaan.

No, sitten edustaja Arhinmäki: Onneksi hallituksessa on puolueita, jotka etsivät ratkaisuja eivätkä vain ongelmia. Perussuomalaiset on yksi puolue tässä hallituksessa, joka etsii myös ratkaisuja. Me teemme yhdessä näitä asioita. Tänäänkin oli joka ikinen hallituksen puolue edustettuna, kun me kotouttamisohjelmaa tuossa esittelimme. Perussuomalaiset on

osa tätä. Tämä turvapaikkapoliittinen ohjelma on hallituksen yhdessä laatima, yhdessä hyväksymä.

Oikeastaan kauniiksi lopuksi vihapuheeseen, edustaja Alanko-Kahiluoto: (Puhemies koputtaa) myös minä olen ollut seminaarissa puhumassa vihapuhetta vastaan.

Puhemies Maria Lohela: Nyt siirrytään debattiin.

14.54 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin tärkeää, että tämä pragmaattinen mutta inhimillinen linja on se tie, jolla Suomi tätä asiaa hoitaa, ja meidän on tehtävä se yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa. Ja ihan riippumatta siitä, minkä värinen hallitus missäkin Pohjoismaassa tällä hetkellä on, nämä linjaukset ovat olleet hyvin samankaltaisia. Tämä ikään kuin viestinä RKP:n ja vihreiden suuntaan.

Sosialidemokraatteja ja varsinkin puolueen valtavirtaa haluan kiittää siitä, että te olette nähneet tämän yhteisen tilan (Eva Biaudet'n välihuuto) tässä asiassa, miten tämä pitää hoitaa.

Mutta tämä meidän linjamme on myös inhimillinen, koska jokainen henkilö käsitellään erikseen ja hänen kohdallaan arvioidaan, onko oikeus jäädä Suomeen, onko tarvetta suojaan, ja sitten integroitumista edistetään, jos on tarvetta. Ja aivan kuten ministeri Orpo täällä aiemmin sanoi, on tärkeää myös se, että palautusjärjestelmä toimii niitten osalta, joilla ei ole oikeutta jäädä Suomeen. Se on juuri se idea, että jokainen henkilökohtaisesti arvioidaan.

14.55 **Mikko Kärnä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan aluksi on kyllä kiitettävä hallitusta näistä määrätietoisista toimista, joilla tämä erittäin vaikea tilanne on nyt otettu hallintaan. Näen itse niin, että kotouttamispolitiikan osalta meidän tulee nostaa johtotähdeksemme se, mitä Suomi loppujen lopuksi on, ja sitoa siihen sanonta "Maassa maan tavalla". Tämä Suomen valtio on täysivaltainen demokratiaan, tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen nojaava tasavalta, jossa on huomioitava aina se, että me kaikki ihmiset olemme samanarvoisia. Ja kaikki sellaiset vaikutteet, jotka tätä horjuttavat, on määrätietoisesti torjuttava, tulevat ne sitten äärivasemmiston, äärioikeiston tai radikaalin islamin saarnaajien taholta. Kaikki tällaiset vaikutteet, jotka tätä horjuttavat, on torjuttava.

Edustajille Adlercreutz ja Niinistö haluaisin todeta, että kyllä minä kannatan — ja uskon, että kaikki tässä salissa kannattavat — hädänalaisten auttamista. Mutta te ette nyt tunnu tunnustavan sitä tosiseikkaa, että kaikki maahan saapuneet turvapaikanhakijat eivät todella ole hädänalaisia.

14.56 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näin kansainvälisenä lehdistönvapaus- ja sananvapauspäivänä haluisin muistuttaa, mikä tilanne oli reilu vuosi sitten. Tuossa edustaja Eerolakin kertoi tästä perussuomalaisten maahanmuutto-ohjelmasta. Oikeustieteilijät sitä arvostelivat rasistiseksi ja hyvin kummalliseksi — joka tapauksessa peruslähtökohdiltaan rasistiseksi. Siellä oli näitä hajasijoitusasioita, perheenyhdistämistä, ghettoutumista, paperittomien terveydenhuoltoa ja kustannusten selvittämistä maahanmuutosta. Näitä toimenpiteitä on nyt hallitus vienyt eteenpäin, ja nyt nämä puheet ovat muuttuneet.

Kiitän siitä, että ihmiset ovat alkaneet puhua tästä asiasta. Tästä saa nykyisin puhua. Pidän erittäin tärkeänä sitä, että asioista puhutaan asiallisesti eikä mitään vihapuheita puhuta.

Kiitän kaikkia siitä — en olisi uskonut tätä päivää — että eduskunnassa puhutaan tästä ihan keskustelualoitteena näin avoimesti. Kiitos siitä.

14.57 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viime syksynä käytiin toinen keskustelualoite, ja se oli vihapuheesta ja rasismista. Silloin tämä eduskunta oli hyvin yksimielinen ja hyvin empaattinen. Jotain on kuitenkin tapahtunut, ja tänään ääni kellossa on hieman toinen. Edustaja Eerola osoitti sen kyllä vallan mainiosti omassa avauspuheenvuorossaan.

Suomi ei voi sulkeutua, tänne tulee ihmisiä. Tänne tulee myös tulevaisuudessa ihmisiä. On täysin totta, että kotoutuminen on nyt ensisijaista. Itse annan arvostusta tälle teidän toimenpideohjelmallenne, jonka olette tänään julkaisseet, mutta valitettavasti siitäkin jälleen kerran rahat puuttuvat, kuten valitettavasti monesta muustakin hallituksen hyvästä esityksestä. Toisaalta ette voi puhua kotoutumisesta, jos samaan aikaan heikennätte radikaalisti esimerkiksi perheenyhdistämistä.

Suomi on hieno maa. Minä olen ylpeä Suomesta ja siitä, että minä olen saanut asua täällä näin. Ehkä pitää tulla kaukaa, jotta ymmärtää, miten vahvat tämän maan hartiat ovat. Me pystymme paljon parempaan kuin mitä te tällä hetkellä osoitatte siellä hallituksen päässä.

14.59 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Adlercreutzille, Razmyarille ja muutamalle muullekin sellaiselle, jotka kritisoivat näitten perheenyhdistämiskiristysten heikentävän kotouttamista: Kotouttaminenhan on ollut huonoa aiemmin, kun perheenyhdistäminen on ollut helppoa. Eli kotouttaminen on ollut huonoa aiemmin, kun tämä perheenyhdistäminen on ollut helpompaa. Kun esimerkiksi Tanska kiristi omia käytäntöjään, niin pienentyivät maahanmuuttajien ja kantatanskalaisten väliset tuloerot ja maahanmuuttajien työllistyminen parani. Eli tämä kotoutuminen paranee, kun näitä kriteerejä kiristetään.

Isoin osa tänne tulleista turvapaikanhakijoista ei saa turvapaikkaa, ei ole ainakaan aikaisemmin saanut, toisin kuin edustaja Arhinmäki väitti, mutta isoin osa heistä kyllä on ollut perheettömiä nuoria miehiä. Eli mitä he siis yhdistävät, jos saavat tämän oleskeluluvan? Eivät varmaan alkuun mitään, mutta sitten he ovat kyllä vahvoilla näillä lähtömaittensa avioliittomarkkinoilla, (Puhemies koputtaa) eli vaimokauppaa, eräänlaista ihmiskauppaa sekin.

15.00 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tiedä, mihin tutkimustulokseen edellinen puheenvuoro perustui. Moneltakin osin siihen voi laittaa tosi isoja kysymysmerkkejä.

Mutta sen sijaan haluan tukea sitä, mitä edustaja Virolainen aikaisemmin tuossa sanoi siitä, mitä oppia oli Norjasta saatu, eli sitä, että työn kautta sosiaalistutaan, opitaan kieli ja ammatti siinä samalla. Se on varmasti sellainen malli, joka on erittäin hyvä ja toimiva. Ja haluan nyt kertoa, että Pohjois-Karjalassa Kontiolahden kunnassa vastaanottokeskuksessa on tehty tätä työtä. Nyt olisi vain tärkeää se, että hallituksella riittäisi nyt ohjata sinne voimavaroja tukemaan tätä työtä, koska siellä pitäisi aika nopeasti päästä puheista tekoihin, koska tiedätte hyvin, että nämä tilanteet muuttuvat hyvin äkkiä ja silloin, kun ihminen saa sen päätöksen, että voi jäädä tänne, (Puhemies koputtaa) näiden toimenpiteiden pitää olla valmiina.

15.01 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä omien rakkaiden, läheisten, perheen saaminen samaan paikkaan asumaan on yksi tärkeimpiä tekijöitä kotoutumisessa. Vaikka hallitus on nyt tehnyt kotouttamisohjelman, niin kyllä kaikki nämä hyvät tavoitteet lyövät poskille, jos ihmisillä ei ole mahdollisuutta saada omaa perhettään ja rakastaan Suomeen.

EU:n ideahan on se, että ei koskaan enää sotaa, rauhan aate ja yhdessä halutaan luoda yhteistä kasvua. Nyt meillä on Euroopan rajoilla piikkilanka-aitaleirejä, joissa on naisia ja lapsia keskellä mutaleiriä. Tulee kesä, tulee helle, on vaarana, että hygienian tila on heikko ja tartuntataudit etenevät. Nyt jo monet auttavat kansalaisjärjestöt ovat lähteneet alueelta, koska he eivät näe viisaana EU:n ja Turkin välistä, mahdollisesti jopa laitonta, sopimusta. (Puhemies koputtaa)

Kysyisin, kuinka hallitus huolehtii siitä, että näiden ihmisten ihmisoikeudet turvataan.

15.02 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On toki hienoa, että hallitus haluaa panostaa kotouttamiseen, mutta tällaisten ohjelmajulistusten lisäksi toivoisin, että hallitus myös arvioi, miten hallituksen antamat lakiesitykset vaikuttavat kotoutumiseen.

Yksi esimerkki on subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen, joka tulee vaikeuttamaan erityisesti maahanmuuttajanaisten arkielämää. Toinen on tämä hallituksen esitys perheenyhdistämiskriteerien tiukentamisesta entuudestaan, joka tulee vaikeuttamaan hädässä olevien ihmisten, naisten ja lasten, turvaanpääsyä tänne, minkä lisäksi se myös vaikeuttaa Suomessa turvapaikan saaneiden ihmisten kotoutumista, kun ei ole enää mahdollista saada niitä omia läheisiä tänne turvaan.

Edustaja Eerolalle myöskin tiedoksi, että Suomeen myös nyt on tullut poikkeuksellisen paljon yksin tulleita alaikäisiä turvapaikanhakijoita, joita tämä myös koskee.

Arvoisa ministeri Orpo, kuka meistä pystyisi keskittymään rakentamaan uuden arjen, uuden elämän täysin uudessa maassa, jos joutuu elämään jatkuvalla huolella jatkuvassa epävarmuudessa siitä, miten... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

15.03 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Orpon johdolla hallitus on tehnyt erittäin hyvää politiikkaa siinä vaikeassa ja yllättävässä tilanteessa, mihin Suomi viime vuonna joutui. Suomen maahanmuuttopolitiikka on ollut humaania, inhimillistä ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa, ja samalla se on ollut pragmaattista. Tällä pragmaattisella eli käytännönläheisellä tarkoitan sitä, että meidän on ollut välttämätöntä tehdä muutoksia suunnilleen samassa tahdissa meidän järjestelmäämme kuin muiden Pohjoismaiden, jotta ei jouduta tilanteeseen, jossa halki koko Euroopan turvapaikanhakijat tulisivat nimenomaan Suomeen, koska täällä olosuhteet, edellytykset perheen saamiselle, korvaukset ja muut olisivat parempia kuin muualla. Tähän liittyy tämä perheenyhdistäminen. Tätä tiukennusta on helppo arvostella, koska on totta, että se ei edistä jo tänne saapuneiden ja saapuvien turvapaikanhakijoiden kotoutumista. Mutta asian toinen puoli on se, että mikään määrä ei ole kattona, jos Suomi ainoana maana Euroopassa jäisi tässä selvästi edullisempaan tilanteeseen kuin muut.

15.04 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aika monet ovat kiittäneet ministeri Orpoa tänään tässä, mutta minä en valitettavasti kuulu siihen jouk-

koon, ymmärrettävästi. Hallitushan tekee todella epäinhimillistä politiikkaa, enkä todellakaan tule kannattamaan tällaista.

No, katsotaan näitä kotouttamisaikeita ja sitä, millaisia toimia hallitus tekee:

Perheenyhdistämisen rajaaminen — eli jos tienaat saman verran kuin kantasuomalainen toimittaja, lähihoitaja, kahvila- ja baarityöntekijä, sairaanhoitaja, et saa Suomeen puolisoasi etkä kahta lastasi. Kuulitte oikein, aivan käsittämätön tuloraja.

Lisäksi kahden kerroksen sosiaaliturvan luominen, toisten ihmisten kohteleminen toisen luokan kansalaisina — aivan käsittämätöntä.

Pari sanaa myös perussuomalaisia kohtaan: On käsittämätöntä, että esitätte, että pienet ihmiset teitä kiinnostaisivat. Hallitusohjelma tehtiin toukokuussa. Olitte valmiita leikkaamaan vaikka mitä. Olette leikkaamassa vaikka mitä. Turvapaikkakriisi alkoi vasta heinäkuussa. Aivan käsittämätöntä tämäkin.

15.05 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eurooppaa ravistellut pakolaiskriisi on jatkunut jo lähes vuoden. On hyvä muistaa, että tämän kriisin takana on tuhansia ja aina vaan tuhansia ihmiskohtaloita. Sen takia meidän pitää noudattaa vastuullista politiikkaa niin, että pidämme kansainvälisistä sopimuksista kiinni, mutta myös vastuullisesti siten, että annamme hyvät edellytykset heille, jotka täältä oleskeluluvan saa. Ennen kaikkea tarvitsemme toimia EU-tasolla mutta myös kansainvälisesti.

Arvoisa puhemies! Nyt se, miten me onnistumme ennen kaikkea kotouttamis- ja myös tässä turvapaikkapolitiikassa, vaikuttaa todella pitkän aikaa tästä eteenpäin, yli hallituskausien. Olennaista olisi nyt se, että löytäisimme tästä, näin tärkeästä asiasta, mahdollisimman laajan kansallisen yhteisymmärryksen eikä tätä tilannetta käytettäisi päivän politiikan tarpeena, ei politiikan millään laidoilla. Edustaja Paateron ja Rinteen esille ottama ajatus siitä, että perustettaisiin turvapaikka- ja kotouttamisohjelman parlamentaarinen työryhmä: kysyn, edustaja Orpo, käykö se teille.

15.07 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman sanoi, ettei pitäisi käyttää minkäänlaisen politiikan välineenä. Kyllä silti täytyy ihmetellä sitä linjaa, mikä sosialidemokraateilla oli vielä Urpilaisen kaudella liittyen turvapaikkapolitiikkaan, maahanmuuttoon, ja sitä, mikä nyt sitten on Rinteen kaudella. Aivan, kuten edustaja Eerola puheessaan totesi, edustajat Rinne ja Lindtman ovat tulleet perussuomalaisten linjoille. Hyvä niin, mutta ihmettelen sitä suhtautumista, mikä muulla demariryhmällä on hallituksen turvapaikkapolitiikkaa kohtaan. Tytti Tuppurainen on kutsunut Suomen linjaa "sulkeutuvaksi pimeyden tyyssijaksi". Edustaja Nasima Razmyar on pitänyt täysin vääränä linjana perheenyhdistämistä, mitä nyt hallitus esittää — täysin ristiriidassa ryhmäpuheenjohtaja Antti Lindtmanin kanssa. Mikä on demareiden maahanmuuttopoliittinen linja? Tämä on jäänyt ihmisiltä ymmärtämättä. Sen voisitte meille kertoa. Onko tässä tällainen Toveri Tuuliviiri, joka menee kulloistenkin tuulien mukaan, kääntyy, mihin suuntaan sattuu nyt tuuli viemään? Onko demareilla maahanmuuttopoliittista linjaa? (Eduskunnasta: Hyvä kysymys!)

15.08 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi ei saa sulkeutua, ja kaikkia hädänalaisia tulee auttaa eikä pienituloisia ihmisiä saa asettaa vastakkain. Jos te, perussuomalaiset, luotte sen kuvan, että pienituloiset ihmiset kärsivät samaan

aikaan, kun tänne tulee turvapaikanhakijoita, niin se johtuu siitä talouspolitiikasta, siitä leikkauspolitiikasta, joita te hallituspuolueena noudatatte.

Mutta, puhemies, Suomen on oltava nyt aktiivinen EU-pöydissä. Nyt ei ole aika katsoa sisäänpäin. EU:n turvapaikkapolitiikkaa ollaan uudistamassa. Schengen-järjestelmää täytyy suojella, se vaatii fiksua ulkorajapolitiikkaa. Dublin-järjestelmä täytyy uudistaa, se on myös Suomen etu, koska olemme EU:n ulkorajamaa.

Mutta yksi tärkeimmistä EU-tason uudistuksista olisi luoda turvallisia ja laillisia maahantuloreittejä tänne Eurooppaan. Eräs turvallinen maahantuloreitti olisi, edustaja Elo, nimenomaan se perheenyhdistäminen. On tärkeätä huolehtia siitä, että ei enää synny enempäänsä uhreja Välimerelle. Se on meidän vastuumme myös tuleville sukupolville. Se on sosialidemokraattien maahanmuuttopoliittinen linja.

15.09 **Elsi Katainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pakolaiskriisi ei ole suorastaan meistä lähtöisin tai meidän syymme, mutta yhdessä meidän täällä olisi ratkaisut siihen löydettävä, mielellään yli puoluerajojen. Tässä kohtaa ei ole se paikka, jolloin kannattaa rakentaa rakentamalla oppositio—hallitus-välistä linjaa. En hyväksy sitä.

Kotouttamisen onnistuminen voi monella tavalla pitkällä aikavälillä olla meille jopa kohtalonkysymys meidän yhteiskunnassamme, ja sen takia on oltava mukana niin inhimillisyyttä kuin myöskin realismia. Meidän on välttämätöntä varautua myös siihen, että kesän edetessä turvapaikanhakijoiden määrä kasvaa, niin kuin kävi viime vuonnakin. Nyt on aivan realistisesti pystyttävä varautumaan myös siihen, että maassamme turvallisuuden tunne saattaa myöskin heikentyä aika radikaalisti. Minä kysyisin ministeri Orpolta, miten tähän ollaan varauduttu nyt, kun sisäinen turvallisuus on muutenkin heikommin resursoitu.

15.10 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On välttämätöntä auttaa ja kotouttaa hyvin niitä ihmisiä, jotka ovat Suomeen ja Eurooppaan tulleet. On välttämätöntä auttaa ihmisiä pakolaisleireillä ja siellä lähtöalueilla, kärsiviä ihmisiä, mutta kestävä ratkaisu tarvitsee globaalilla tasolla muutakin. Euroopassa me emme voi kätkeytyä valtamerten taakse, niin kuin Pohjois-Amerikka, kuten Australia, kuten Japani. Meidän on pystyttävä vaikuttamaan siihen, että elintasoerot, köyhyys, ihmisoikeusloukkaukset, kriisit lähialueilla, erityisesti Afrikassa, Pohjois-Afrikassa, vähenevät. Se vaatii kansainvälistä yhteistyötä, eurooppalaista ulkosuhdepolitiikkaa, jolla vaikutetaan globaalilla tasolla, se vaatii hyvää kehityspolitiikkaa. Sen vuoksi kestävä ratkaisu on saatavissa ainoastaan sitä kautta, että nämä kriisin juurisyyt poistuvat pitemmällä aikavälillä meidän lähialueiltamme, Euroopan ulkopuolelta.

15.11 **Outi Mäkelä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen linjan pitää olla sellainen, että turvapaikanhakijoista tulee Suomen rakentajia, ja tämä onnistuu vain, jos kotoutuminen onnistuu. Tässä mielessä, kun edustaja Adlercreutz esitti tuon provokatiivisen väitteensä siitä, että kotoutuminen ei kiinnosta hallitusta, niin kysynkin häneltä, oletteko tutustunut tähän hallituksen julkaisemaan kotoutumisen toimenpideohjelmaan, jossa teidän huoleenne vastataan muun muassa näin, että hyvin onnistunut kotoutuminen ja työllistyminen voivat olla mahdollisuuksia vastata Suomen huoltosuhteen haasteeseen ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmiin.

Täällä myös hallitus tiedostaa sen, että kotoutumispolitiikka ei ole aiemmin kaikissa tapauksissa tuottanut toivottuja tuloksia, mutta nyt, kuten ministeritkin ovat täällä toden-

neet, ohjelmassa jatkossa haetaan uudenlaisia toimintatapoja poikkihallinnollisesta yhteistyöstä, digitaalisuudesta ja mahdollisimman nopeasta työllistymisestä. (Puhemies koputtaa) Näillä toimilla varmasti saadaan tuloksia aikaan.

15.12 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Edustaja Kärnä tässä kysyi, emmekö ymmärrä, että kaikki eivät tarvitse turvaa. Kyllä me osaamme tilastoja lukea: 30—40 prosenttia saa turvapaikan, ja näin se on ollut ja näin tulee varmaan olemaan. Uskon, että kaikki saavat hyvän arvion, ja toivon, että niin on jatkossakin.

Ministeri Orpo puhui harmonisoinnin tarpeesta, ja ymmärrän tämän tarpeen. Mutta toivon myöskin, että hallitus näkee yleiseurooppalaisten rakenteiden tarpeellisuuden ja seuraavan kerran äänestää sen puolesta, että luodaan vaikka pakollinen taakanjakojärjestelmä Euroopassa, koska se on koko Euroopan etu.

Tästä kotouttamisesta: Jos katsoo sitä maahanmuuttopoliittista ohjelmaa, joka julkaistiin vähän ennen joulua, niin ei siinä kyllä paljon puhuttu kotouttamisesta. Uskon, että hallituskin on samaa mieltä. Hyvä, jos se nyt on otettu ohjelmaan.

Ministeri Lindström kysyi tästä vetovoimatekijäkysymyksestä, ja se ei tullut minun suustani, että vetovoimatekijät yhdistetään työllistämisen helppouteen, vaan se tuli ministerin kynästä vastauksena kirjalliseen kysymykseen. (Puhemies koputtaa) Mutta on hyvä, jos tätä nyt osataan katsoa laajemmin.

15.13 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen tänään julkaisemat kotouttamistoimintasuunnitelmat sisältävät kyllä erittäin hyviä tavoitteita, ja toivon niille menestystä, mutta kyllä tässä suuri huoli on se, että nuo toimenpiteet edellyttävät resursseja koulutuksessa, työllistämisessä ja kuntien toiminnassa, ja tiedetään, että resurssit ovat jo entisestään tiukilla ja myöskään kotouttamiseen ei ole suunnattu niin paljon resursseja kuin mitä meillä on tämä lisäys näiden henkilöiden osalta.

Sitten ministeri Grahn-Laasoselta haluaisin erityisesti kysyä, mitä te aiotte tehdä maahanmuuttajien heikoille oppimistuloksille, koska nämä tulokset ovat kyllä todella hälyttäviä. Meillä maahanmuuttajanuorilla on verrattuna kantaväestöön (Puhemies koputtaa) heikommat oppimistulokset kuin missään Euroopan maassa ja erityisesti toisen... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Grahn-Laasoselle nyt 2 minuuttia.

15.14 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen:** Arvoisa puhemies! Suomeen saapuneista turvapaikanhakijoista 84 prosenttia on alle 34-vuotiaita, eli tulijat ovat nuoria ihmisiä, lapsia tai nuoria aikuisia. Heillä on lähtökohtaisesti siis hyvät mahdollisuudet tulla osaksi suomalaista yhteiskuntaa, kouluttautua ja työllistyä, mutta se edellyttää sitä, että me onnistumme kotouttamisessa. Siitä syystä tänään hallitus on julkaissut ohjelman, joka sisältää runsaasti toimia, joilla yhteistyössä eri ministeriöiden kesken ministereiden hyvällä yhteistyöllä rakennamme Suomeen uudenlaista kotouttamisjärjestelmää, nopeampia, yksilöllisempiä polkuja kuntiin, koulutukseen ja työelämään.

Meillä tähän kokonaisuuteen sisältyy lukuisia toimia nimenomaan minun omalla sektorillani opetus- ja kulttuuriministeriössä. Täällä nousi tärkeitä kysymyksiä esiin. Muun muassa katson, että opettajat ovat aivan keskeisessä roolissa siinä, että onnistumme maahanmuuttajataustaisten oppilaiden oppimistulosten parantamisessa. Tämä on keskeinen

teema opettajakoulutuksen uudistumisessa, joka on käynnissä. Aikuisten perusopetus uudistetaan tai rakennetaan. Uskon, että koulutussopimusmalli yhdistäisi työntekoa, koulutusta, kielen oppimista. Kotoutumiskoulutuksen ja muun koulutuksen raja-aitoja madalletaan ja sitä kautta rakennetaan sujuvampia polkuja. Kulttuuri, liikunta, nuorisotyö, uskontojen välinen vuoropuhelu on huomioitu tässä ohjelmassa. Varhaiskasvatuksella on iso merkitys, samoin sillä, että otamme koppia kotona olevista maahanmuuttajaäideistä, jotka usein jäävät näiden toimien ulkopuolelle.

Kun täällä on kiinnitetty huomiota resursseihin, niin hallitus sopi kehysriihen yhteydessä myöskin resursseista, joilla tätä kotouttamista voidaan tehdä. Pelkästään opetuksen ja kulttuurin puolella olemme lisänneet resursseja muun muassa perusopetuksen valmistavaan koulutukseen, kielten opetukseen, aiemmin hankitun osaamisen tunnustamiseen, ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoihin kohdennettuna vastaamaan nimenomaan maahanmuuttajien koulutustarpeisiin, kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön toimenpiteitä. (Puhemies: Ja sitten on aika täynnä!) Eli kyllä me runsaasti tällä hetkellä teemme ja pistämme paljon energiaa tähän... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Vehviläiselle 2 minuuttia.

15.17 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin totean, että onnistunut kotouttaminen vaatii aina hyvää yhteistyötä valtion, kuntien, eri yhteisöjen, kolmannen sektorin, kaikkien toimijoitten välillä, ja pidän arvokkaana sitä, että täällä on myös käytetty puheenvuoroja oppositio—hallitusrajojen ylittävästä yhteistyöstä. Olen iloinen siitä, että sosialidemokraatit ovat oman ohjelmansa julkistaneet, ja aion siihen myös tutustua, minkälaisia konsteja ja keinoja siellä on.

Täällä on tullut parissa puheenvuorossa esille myös tämä laskennallinen kuntakorvausjärjestelmä. Olemme hallituksessa varsin hyvin tietoisia, että kunnat ajattelevat siitä, että pitäisi nostaa niitä laskennallisia korvauksia. Me tulemme harkitsemaan sitä asiaa. Sehän oli 1993, kun se aikanaan määriteltiin, ja kaksi kertaa sen jälkeen on nostettu 10 prosentilla. Voi olla, että koko järjestelmäkään ei ole ihan toimiva sellaisenaan, mitä se nyt tässä tilanteessa on, niin että meidän pitää katsoa koko järjestelmän toimivuutta.

Mutta sitten vielä haluan ottaa toisen asian eli nämä kuntapaikat. Te tiedätte, että me tarvitsemme kaiken kaikkiaan noin 10 000 kuntapaikkaa nyt tosi nopeasti. Meillä on noin 2 500, tarvitsemme 7 000—8 000 kappaletta lisää, ja se on tosi paljon. Nyt TEM ja elykeskukset itse asiassa omien alueittensa kanssa ovat tehneet 134 kunnan kanssa sopimukset. Meillä on yhteensä 297 kuntaa Manner-Suomessa. Se kertoo kyllä, että olisi vielä paljon tehtävää. Tietyllä tavalla haluan myös teihin vedota, kun täällä on paljon kuntapäättäjiä läsnä, että kansanedustajat omilla paikkakunnillaan myös pystyisivät vaikuttamaan siihen, että tehtäisiin niitä myönteisiä päätöksiä. Se on juuri niin kuin täällä tuli esille, että ellei kuntapaikkoja löydy, niin he, jotka saavat myönteisen päätöksen, jäävät sitten sinne vastaanottokeskusten sijoituspaikkakunnille.

Puhemies Maria Lohela: Vielä ministeri Orpo, 2 minuuttia.

15.19 **Sisäministeri Petteri Orpo:** Arvoisa puhemies! Ensin yksi asia tästä perheenyhdistämisestä. Kun puhutaan alaikäisten perheenyhdistämisen oikeudesta, niin silloin haluan

korostaa sitä, että Migri tekee joka kerta henkilökohtaisen arvion ja arvioi, punnitsee lapsen edun.

Sitten ajatus parlamentaarisesta työskentelystä. Minä pidän erittäin tärkeänä sitä, että me pystymme tässä salissa yli puoluerajojen keskustelemaan näistä asioista, ja myöskin omalta osaltani tulen tutustumaan SDP:n tekemään toimenpideohjelmaan. Mielestäni meidän pitää jatkaa keskustelua, ja varmasti hallituksen piirissä punnitaan erilaisia vaihtoehtoja keskustelun syventämiseen. Tämä on asia, jossa meidän pitää löytää yhteisiä polkuja, ei erottavia polkuja.

Minä haluaisin vielä lyhyesti korostaa sitä, kuinka tärkeää tämä eurooppalaisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan uudistamisprosessi on. Täällä viitattiin muun muassa alussa puheenvuorossa presidentti Niinistön puheeseen. Hänhän sanoi, että ne, missä muutokset tulee tehdä, eivät ole ihmisoikeussopimuksissa, jotka ovat kaukana, ja niillä on oma historiansa ja arvonsa. Kotimainen lainsäädäntö on pitkälle sidottu eurooppalaiseen lainsäädäntöön, eli se on eurooppalainen lainsäädäntöjärjestelmä ja koko prosessit, joihin me pystymme vaikuttamaan. Nyt komissio on avannut tämän uudistamisen, ja meidän tulee olla siinä mukana. Siinä määritellään se, mitkä ovat käytänteet rajalla, mitkä ovat prosessit — pääsemmekö me siihen, että meillä on yhtenäiset kriteerit, jotta ei ole kilpajuoksua ja niin edelleen. Yksi elementti siellä on kyllä tämä taakanjakokysymys, jossa odotetaan komission esityksiä, ja katsomme sitten rauhassa, mikä on Suomen ja Suomen hallituksen kanta. Jonkinlainen taakanjako kriisitilanteessa voisi olla Suomen etu, mutta palataan tähän, kun nähdään komission esityksiä.

Puhemies Maria Lohela: Sitten jatketaan debattia.

15.21 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käytettyjen puheenvuorojen perusteella tuntuu, että hallituksessa ovat hieman vastakkain nuiva maahanmuuttovastainen linja ja hieman ratkaisukeskeisempi Petteri Orpon linja. Tämä ei pidä kaikilta osin paikkaansa sillä tapaa, että puoluerajat määrittäisivät tämän linjan, vaan annan kiitoksia esimerkiksi ministeri Lindströmille siitä, että viime vuonna annoitte vahvan peukun vihreiden toimenpiteille maahanmuuttoon liittyvän kotouttamisen edistämiseksi.

Kotouttamisen osalta kaikkein tärkeintä on se nopea prosessi, osaamisen kartoittaminen, kielen ja kulttuurin opiskelu ja oma koti ja työ, mutta ennen kaikkea, mikä läpileikkaa tätä kaikkea, on oikeus perheeseen. Kysyn teiltä, ministeri Orpo: Pidättekö perheen merkitystä olennaisena onnistuneelle kotouttamispolitiikalle? Jos pidätte, miten arvioitte hallituksen perheenyhdistämisen lainsäädäntöä suhteessa tähän? Ja ennen kaikkea, jos ihminen tekee töitä ja maksaa veroja, pitäisikö hänellä olla oikeus Suomessa myös perheeseen?

15.22 **Tiina Elovaara ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun nyt on nostettu tämä perheenyhdistäminen ja perheen merkitys tässä keskiöön, niin haluan vain tuoda tietoonne, että hallituksen kotouttamista koskeva toimintasuunnitelma esittää myös hyvin rakentavia ratkaisuja kotouttamiseen. Perussuomalaisten ehdotuksesta alle 15-vuotiaat yksin tulleet turvapaikanhakijalapset sijoitettaisiin jatkossa suomalaisperheisiin laitoshoidon sijasta, mikä on huomattavasti edullisempi ja inhimillisempi ratkaisu, sillä on tärkeää, että jokaisella lapsella ja nuorella on jonkinlainen turvaverkko, ja suomalaisessa perheessä hänellä on mahdollisuus oppia kieltä ja sellaisia taitoja, joita integroituminen täällä edellyttää. Toivonkin, että tällaisille toimenpiteille ja tämäntyyppiselle suunnalle, johon suoma-

lainen lastensuojelu on ylipäätään menossa — siirtymässä laitoshoidosta sijaisperhetoimintaan, jonka on osoitettu olevan hyvin toimiva ratkaisu — (Puhemies: Aika on täynnä!) saisimme koko eduskunnan tuen.

15.23 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jotta tämä keskustelu turvapaikkakysymyksestä ja kotouttamispolitiikasta olisi asiallista ja ratkaisuihin pyrkivää, niin on, edustaja Eerola, syytä pysyä faktoissa. Perheenyhdistämisessä toissijaisen suojelun saaneiden tulorajat ovat olleet voimassa jo vuodesta 2010 alkaen, ja toivon, että tämä tietojen vähän väljähkö käyttö ei kerro siitä, että perussuomalaiset yrittävät tehdä politiikkaa, vaan yrittävät ratkaista ongelmia.

Me tarvitsemme ratkaisuja, emme syyllisiä. Hallituspuolueet yhdessä vastuullisen opposition kanssa ovat eduskunnassa käsitelleet kevään aikana useita ulkomaalaislakiin liittyviä lakiesityksiä. Kuitenkin nämä lakiesitykset tulevat eduskunnan hallintovaliokuntaan tipoittain ja tämmöisen kokonaiskuvan saaminen näissä asioissa on vaikeaa. Näin ollen tuenkin lämpimästi edustaja Paateron esitystä parlamentaarisen työryhmän perustamisesta, jotta saisimme paremman kokonaiskuvan.

15.24 **Markku Pakkanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itse myös tuen lämpimästi hallituksen vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa, ja tässä yhteydessä täytyy antaa kiitos myös edustaja Eerolalle, että tämä keskustelu tuotiin tähän saliin.

Hallitsematon maahanmuutto, niin kuin täällä on alkukeskusteluissa myös tullut esille, on mielestäni yksi suurimpia ongelmia, ja toivon, että tähän Suomi ja ministeri Orpo siellä Euroopassa vielä, kun neuvotteluja käydään, tulee puuttumaan. Esitänkin ministerille kysymyksen: miksi muun muassa Baltian maat eivät ole mielenkiintoinen kohde maahanmuuttajille? Onko teillä mitään arvioita tästä asiasta? Kaiken kaikkiaan vetovoimatekijät ja kotouttaminen ovat tärkeä asia, miten tässä maahanmuuttoasiassa edetään, mutta jään odottamaan ministerin vastausta.

15.25 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Turvapaikanhakijatilannetta on hoidettu vaikeassa tilanteessa hyvin, tästä kiitosta hallitukselle. Meidän on autettava vainottuja ja sodan jalkoihin jääneitä. Tällaisilla määrillä kotouttaminen on kuitenkin hyvin vaikeaa, ja työ on paras kotouttaja aikuisille ja koulutus lapsille, ja siitä pitää hallitukselle antaa kiitosta, että nyt tätä koulutietä avataan nopeammin.

Entisenä opettajana muistan, miten maahanmuuttajataustaisilla lapsilla tuli koulussa erilaisia ongelmia vain sen takia, että he eivät osanneet suomen kielen taitoa ja he eivät pärjänneet sen takia opinnoissaan sillä tavalla kuin he muuten olisivat pärjänneet. Itse asiassa, kun me opetamme näille pienille lapsille, vähän isommillekin, suomen kielen, niin he vievät sen usein myös sinne kotiin ja näin vanhemmatkin oppivat suomen kielen ja he ovat entistä vahvempia sitten työmarkkinoillakin.

15.26 **Sanna Marin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! SDP:n linja on selvä: Hädänalaisia on autettava, turvapaikkaprosessit pitää saada kuntoon, pitää hakea yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuita, kotouttamiseen on panostettava, ja se on hoidettava hyvin. SDP on myös rakentava puolue. Me tarjoamme yhteistyön kättä hallitukselle tämän kokonaisuuden osalta. Erityisesti kotouttamispolitiikassa tämä asia on yhteinen, ja meidän oikeasti pitää yhdessä tähän myös löytää kestäviä ratkaisuita.

Mutta tämä tilanne kokonaisuudessaan on kyllä hankala, ja haluaisin nostaa esiin tämän EU:n ja Turkin välisen pakolaissopimuksen ja sen, että kun nyt sitten pyritään siihen, että Turkista ei EU-alueelle enää pakolaisia entisessä määrin tulisi, niin samaan aikaan me emme kuitenkaan saa kääntää katsettamme pois niistä ihmisoikeusongelmista, joita Turkissa on, niistä ongelmista, joita Euroopan raja-alueilla, Turkin alueillakin, on näiden ihmisten osalta, jotka esimerkiksi pakolaisleireillä ovat. Me emme saa kääntää katsetta pois (Puhemies koputtaa) näistä isoista inhimillistä kysymyksistä vaan... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

15.27 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Anderssonille tiedoksi, että päivähoitoa saavat edelleen tarpeen mukaan myös maahanmuuttajat.

Edustaja Tuppurainen otti esille, että hädänalaisia on autettava. Hädänalaisia on miljardeja, me tarvitsemme realismia. Mitä enemmän on jakajia, sitä vähemmän jaettavaa. Onkin syytä miettiä, miksi kantaväestö alkaa muuttaa asuinalueilta pois maahanmuuttajien määrän noustessa.

Vielä lopuksi, arvoisa puhemies: Turvapaikkabisneksellä ei Suomessa saa rahastaa. Salakuljettajat rahastavat jo nyt turvapaikkabisneksellä.

15.28 **Harry Wallin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on paljon, laajasti keskusteltu asiasta, mutta jos mennään ihan tämän päivän tilanteeseen, niin edustaja Paateron esille nostama esikotoutus on äärimmäisen tärkeää. Olen vieraillut Seinäjoella vastaanottokeskuksessa ja Kauhavalla, ja siellä näkee sen tilanteen hyvin selvästi. Lapsille järjestetään päivähoitoa ja koulutusta, mutta vanhemmat, isät ja äidit, ovat nyt puoli vuotta olleet tämän pimeän jakson siellä vastaanottokeskuksessa suurin piirtein tekemättä mitään. Ei ole kielikoulutusta, ja sen takia olisi tärkeätä, että tämä esikotoutus aloitettaisiin. Olen myöskin vieraillut Kauhavalla, jossa johtaja Peura kertoi, miten siellä on aloitettu tämä esikotoutus. Siellä on alakoulu, yläkoulu, siellä on järjestetty vanhemmille monenlaista toimintaa: risusavottaa, auttamista tiloilla. Mutta sitten tuli tällainen tilanne, että siellä oli ravintolan pitäjiä, jotka ovat vuosia pitäneet ravintoloita — eivät voineet valmistaa ruokaa, koska ei ollut hygieniapassia. Tämän takia ravintolapäivä järjestettiin siellä vastaanottotilan ulkopuolella. (Puhemies koputtaa)

Nyt kysyisin vielä tästä kuntakorvauksesta, että kun se on noin 50 prosenttia (Puhemies: Aika!) todellisista kuluista... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

15.29 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainvaliokunnan jaosto sai vierailla Etiopiassa muutama viikko sitten ja tutustuimme pakolaistilanteeseen ja kehitysapuyhteistyöhön. Kuulimme, että Etiopia on vastaanottanut 800 000 pakolaista lähimaistaan Eritreasta, Etelä-Sudanista, Jemenistä ja Somaliasta. Tämä on erittäin tärkeätä, ympärillä on maita, jotka ovat romahtamassa, hallinto on puoliksi romahtanut tai lähes romahtanut, ja etiopialaiset olivat erittäin kiitollisia siitä kehitysavusta, mitä ovat Suomesta saaneet, ja ministeri Toivakan työ oli myös siinä esillä.

Kysymys kuuluu, kuinka paljon me kiinnitämme jatkossa tai tulisiko vielä enemmän kiinnittää huomiota siihen, mikä on turvapaikkatilanne kyseisellä alueella, johon kehitysapua suuntaamme. Ja toinen kysymys liittyy perhesuunnitteluun, esimerkiksi Etiopiassa väkiluku on 9-kertaistumassa 1960-luvulta katsottuna vuoteen 2050.

15.30 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voi hyvin olla, että tämän sukupolven Anne Frankin päiväkirjan kirjoittaa joku lapsena, lapsipakolaisena Eurooppaan pyrkivä ihminen.

Se, miten vastaamme siihen inhimilliseen hätään, jonka Euroopan lähialueilla käydyt sodat ovat aiheuttaneet, tulee olemaan yksi tärkeimpiä asioita, joilla tämän sukupolven päättäjiä tullaan tulevaisuudessa arvioimaan.

Meidän tulisi muistaa perspektiivi. Esimerkiksi se, että 10 000 alaikäistä lasta viime vuonna poliisin mukaan katosi Eurooppaan saavuttuaan. Libanonissa, väkiluvultaan Suomen kokoisessa maassa, syyskuussa oli yli miljoona turvapaikanhakijaa. Tällaisessa tilanteessa on irvokasta se, että me Suomessa keskustelemme vetovoimatekijöistä.

Kaikkea sitä, mitä täällä on sanottu (Puhemies koputtaa) sopeutumisen tärkeydestä, voi lämpimästi kannattaa.

15.31 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässäkin keskustelussa on tullut hyvin ilmi se, että suurin osa meistä ainakin haluaa olla ratkaisemassa näitä yhteisiä kysymyksiä, hakemassa ratkaisuja niihin ongelmiin, mitä me kohtaamme niin tässä itse turvapaikkapolitiikassa kuin sitten tässä kotoutumisen puolella, ja sitten osa täällä on tekemässä näköjään vain ja ainoastaan päivänpolitiikkaa tällä asialla, ja se kertoo ehkä jotain sitten siitä vastuullisuudesta, jolla näitä asioita ollaan hoitamassa.

On hyvä muistaa, että kun muissakin Pohjoismaissa tätä kotoutumista on lähdetty pohtimaan uudella tavalla, niin siihen on hyvin keskeisesti kuulunut se, että sitä on tehty yli hallitus—oppositio-rajojen, on haettu laajempia hartioita näiden asioiden ratkaisemiseksi ja kuunneltu herkällä korvalla kaikkien ehdotuksia. Ja senpä takia olisi nyt tärkeää, että tämä parlamentaarinen valmistelu näissä asioissa myös etenisi Suomessa, ja on hienoa, että täällä on opposition puolelta tätä esitetty ja hallituksen puolelta tätä kannatettu, ja toivotaan, että tämä asia nyt lähtisi eteenpäin. Ja tähän parlamentaariseen työhön sitten (Puhemies koputtaa) jokainen eri puolue voi tuoda omat esityksensä.

15.33 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos oikein kuulin, edustaja Hassi sanoi, että on irvokasta puhua vetovoimatekijöistä. Edustaja Hassi on väärässä. Samalla kun meidän politiikan pitää olla inhimillistä ja meidän politiikan pitää olla humaania ja meidän pitää auttaa vainottuja ja sodan jaloissa olevia, niin me emme voi ajatella niin, että Suomi olisi täysin irrallaan niistä politiikoista, joita muut maat Euroopassa — Pohjoismaat ja muut — tekevät. Ei ole, edustaja Hassi, irvokasta ajatella, että jos Suomi olisi ainoa maa Euroopassa, jossa perheenyhdistämistä kaikin tavoin sallittaisiin, kannustettaisiin ja tuettaisiin, tai jos muuten meidän vetovoimatekijät olisivat selvästi vahvempia kuin vaikkapa Ruotsin, Tanskan, Saksan, Itävallan, Norjan ja niin edelleen, niin silloin nämä määrät ihmisiä tulisivat tänne — sellaiset määrät, edustaja Hassi, että mikään kotouttamispolitiikka ei riittäisi tekemään kotouttamisesta onnistunutta.

15.34 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz mainitsi Ruotsin. Ruotsiin on tullut 10—20-kertaisia määriä turvapaikanhakijoita Suomeen verrattuna aika monen vuoden ajan.

Ja tässä äsken totesin, että kaikki se, mitä on sanottu kotoutumisen tärkeydestä, on mielestäni hyvin kannatettavaa, ja siinä yksi keskeisimpiä asioita on perheenyhdistäminen. Miten ihminen voi sopeutua yhteiskuntaan, jos hän ei saa perhettänsä, rakkaita perheenjä-

seniään maahan, jos häneltä edellytetään niin suuria tuloja, että keskituloinen suomalainen ei niihin yllä, jotta hän saisi perheenjäsenensä maahan?

15.35 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kotoutumisen onnistuminen on tämän turvapaikanhakijan, Suomeen jääneen ihmisen, ja suomalaisen yhteiskunnan yhteinen etu. Mutta jos Suomen olosuhteet ovat sellaiset, että tuhannet, kymmenettuhannet turvapaikanhakijat vuosittain tulevat halki koko Euroopan, kuten viime kesänä irakilaiset, nimenomaan Suomeen sen vuoksi, että täällä perheenyhdistäminen heidän käsityksensä mukaan on helpompaa ja turvapaikan saaminen helpompaa, niin Suomeen tulee sellaiset määrät turvapaikanhakijoita, edustaja Hassi, että mitkään ajateltavissa olevat voimavarat eivät riitä siihen, että me onnistuisimme näiden ihmisten kotouttamisessa.

Perheenyhdistäminen on, niin kuin edustaja Hassi sanoi, tärkeä edellytys kotoutumiselle niiden ihmisten osalta, jotka täällä ovat. Mutta, edustaja Hassi, on silmien sulkemista tosiasioilta, jos ette myönnä sitä, että lievempi, kaikin tavoin liberaalimpi perheenyhdistämispolitiikka Suomessa johtaa sellaisiin määriin, (Puhemies koputtaa) että meillä ei ole mitään mahdollisuutta onnistua kotouttamisessa.

15.36 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tulkitsin ministeri Orvon vastauksen tähän SDP:n esitykseen tästä parlamentaarisesta yhteistyöstä nimenomaan tämän turvapaikka- ja kotouttamispolitiikan osalta tämmöiseksi varovaisen keltaiseksi valoksi. On tietenkin tärkeää, että tämä keskustelu pidetään. Asiathan eivät vielä täällä tule varmasti valmiiksi, vaan nyt olisi syytä kaikkien kääriä hihat ja ryhtyä toimeen.

Kun tässä on erityisesti tämä rahoituskysymys niin näiden kuntien osalta kuin sen osalta — tässä on myös käyty keskustelua riippuen tilanteesta — pitääkö näiden akuuttien kustannusten olla valtiontalouden kehyksissä, ja kun niillä päätöksillä, joita nyt tehdään, on todella kauaskatseisia vaikutuksia yli hallituskausien, niin sen takia, arvoisa puhemies, me olemme tehneet vakavalla mielellä tämän esityksen ja tarjoamme tämän meidän yli 150-kohtaisen ohjelman käyttöönne. Tässä olisi nyt yhteistyön paikka, laajan kansallisen yhteisymmärryksen paikka, ei päivänpolitikoinnin (Puhemies koputtaa) paikka.

15.37 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se tilanne, mikä Suomen rajoille syntyi maahan tulvivien erilaisten turvapaikanhakijoiden takia viime vuonna, on hoidettu Suomessa erittäin hyvin. Tästä voi antaa ministeri Petteri Orpolle ja hänen joukkueelleen parhaat kiitokset. Se on hyvin hoidettua työtä, joka toivottavasti jatkuu, ja uskon, että tämä maahanmuuttopolitiikka on saamassa ihan oikean viitekehyksen, kun on meillä laadittu nämä toimenpideohjelmat ja niihin liittyvät toimenpiteet, millä tätä asiaa hoidetaan eteenpäin. Asia on saatava niin sanotusti kunnolla haltuun, ja se, että esimerkiksi itärajalla saatiin Venäjän kanssa syntymään sopimus nyt alkavan kesän ajalta, on erittäin hyvä asia. Meidän on pidettävä tuonne itään päin suhteet kunnossa, että tämä rajarauha säilyy, koska se on meille äärimmäisen tärkeää.

Mutta, arvoisa rouva puhemies, haluaisin korostaa lopuksi sitä, että kun turvapaikanhakijoita kuitenkin maamme rajoilla liikkuu, niin muistan elävästi, kun edustaja Päivi Räsänen aikanaan teki aloitteen, että jos turvapaikanhakijoita maahan otetaan, niin otettaisiin

sieltä pakolaisleireiltä, koska se olisi hallittua maahantuloa eikä mitään (Puhemies koputtaa) hallitsematonta tilannetta. Kuitenkin Euroopan unionin on tämä asia saatava haltuun.

15.38 **Maria Guzenina sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, että Euroopan tasolla ollaan epäonnistuttu tässä turvapaikkapolitiikassa ja se on päässyt äitymään hallitsemattomaksi, ei tarkoita sitä, että meidän Suomessa pitäisi harjoittaa samankaltaista politiikkaa. Hallittu maahanmuutto, se, että me onnistumme kotouttamisessa, on kyllä tässä aivan avainasemassa.

Olen lukaissut tämän hallituksen toimenpideohjelman läpi, ja siinä on paljon hyviä kohtia, kuten esimerkiksi se, minkä edustaja Elovaara totesi, että alle 15-vuotiaat sijoitetaan perheisiin ja tällä tavalla avitetaan sitten suomen kielen oppimista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Mutta samaan aikaan täällä on paljon semmoisia kohtia, jotka vaativat resursseja, joita hallituksella ei kyllä ole ollut tarjottavana. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on aivan erityiset ongelmansa kotouttamisen osalta. Yli puolet Suomen maahanmuuttajista asuu täällä pääkaupunkiseudulla. Nyt kysynkin sitten ministeriaitiossa vastuullisilta ministereiltä, onko tänne tulossa aidosti parannusta. Esimerkiksi pelkästään Espoo maksaa 160 miljoonaa euroa vuodessa verotulon tasaukseen muualle Suomeen, (Puhemies koputtaa) kun samaan aikaan tänne tulee väkeä yhä enemmän.

15.39 **Heli Järvinen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! YK:n arvion mukaan maailmalla vaeltaa tällä hetkellä noin 60 miljoonaa ihmistä etsien uutta kotia — 60 miljoonaa ihmistä, jotka ovat joutuneet pakenemaan omasta kotimaastaan, jättämään kielensä, kulttuurinsa, perheensä ja kaiken. On selvää, että tässä tilanteessa, kun nämä ihmiset etsivät uutta kotia, tarvitaan kaikenlaista monipuolista kotoutumista, jotta kanta-asukkaat joka maassa pystyvät kotoutumaan uuteen tilanteeseen ja jotta nämä maahantulijat saadaan kotoutettua.

Kannattaa kuitenkin varoa, mitä toivoo. Täällä useammassa puheenvuorossa on sanottu, että maassa pitää elää maan tavalla. Suomi on hieno maa, mutta kannattaa muistaa, että esimerkiksi eurooppalaisiin maihin verrattuna meillä on keskimäärin paljon enemmän perheväkivaltaa kuin Euroopassa, meillä on paljon enemmän päihdeongelmia, meillä on paljon enemmän itsemurhia, ja me emme halua tällaista. Minusta paljon parempi (Puhemies koputtaa) olisi muistuttaa, että täällä pitää elää ihmisiksi.

15.40 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! SDP:n ja vihervasemmiston tässä kuultu maahanmuuttopolitiikka on täysi fiasko. Maahanmuuttopolitiikka Suomessa ennen perussuomalaisia on ollut täysi fiasko. Vihervasemmiston linja on, että Suomesta tulee koko maailman sosiaalitoimisto. Juuri nyt tämän turvapaikkatulvan myötä käy päivä päivältä ilmeisemmäksi, että tämmöinen väkinäinen kansakuntien yhdistäminen monikulttuuriseksi utopiaksi ei ole ihanaa, välttämätöntä tai kestävää. (Ozan Yanarin välihuuto) Herätkää siis tähän päivään — myös Ozan Yanar, edustaja hyvä!

Suomessa on nyt... (Ozan Yanarin välihuuto) — Saanko puhua, edustaja Yanar. Pyydän heräämään tähän päivään, myös edustaja Yanar. — Suomessa on käynnissä väestön ulkomaalaistaminen. Vieraskielinen väestönosa kasvaa räjähdysmäisesti. Turussa Varissuon koulun oppilaista yli 70 prosenttia on vieraskielisiä. Miettikää, yli 70 prosenttia oppilaista (Puhemies: Aika!) muita kuin suomen- tai ruotsinkielisiä! Suomalaiset... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

15.41 **Hanna Halmeenpää vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun nyt tälle linjalle lähdettiin, niin minä katson aiheelliseksi, että palautetaan mieleen tietyt perusasiat turvapaikka- ja kotouttamispolitiikasta. On aivan totta, eikä sitä kukaan tässä salissa tietääkseni ole kieltänyt, että turvapaikanhakijoiden joukossa on aivan varmasti myös niitä, jotka eivät turvapaikkaa ja suojelua tarvitse. Tämä ei kuitenkaan voi olla perustelu estää turvapaikkaa tarvitsevia ihmisiä hakemasta suojaa. Aivan kuten 137:llä muullakin YK:n pakolaissopimuksen allekirjoittaneella maalla, Suomella on velvollisuus auttaa omien kansalaistensa lisäksi myös niitä ihmisiä, jotka eivät ole turvassa omassa maassaan.

Suomi kuuluu maailman rikkaimpiin maihin huolimatta nykyisestä talouslamasta. (Eduskunnasta: Toistaiseksi!) Meillä ei ole pakolaisten kotimaiden kaltaista vainoa... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

15.43 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että hallitus on ottanut kotouttamisen vakavasti, ja on hienoa, että SDP on ojentanut kätensä yhteistyölle. On hienoa, että ainakin keltainen valo palaa siellä ministerinaitiossa. En tiedä, millainen valo palaa sitten perussuomalaisten eduskuntaryhmässä. (Toimi Kankaanniemi: Realismin valo!) Mutta ongelmia on.

Nostan nyt esille sen, että vaikka me kuinka lisäisimmekin taloudellisia voimavaroja, niin näen, että maakunnissa ja kunnissa, mistä tämä kotouttaminen lähtee, meillä on ongelmia sen työn johtamisessa ja sen koordinoinnissa. Esimerkiksi meillä Lahdessa ja Päijät-Hämeessä on tehty esimerkillisiä hankkeita maahanmuuttajien aktivoimiseksi mutta toiminta on liian usein pieninä palasina eikä sitä kunnolla johda kukaan. Tästä voisin antaa lukuisia esimerkkejä. Toinen hanke ei tiedä, mitä toinen hanke sitten oikeasti tekee. Kysynkin vastaavalta ministeriltä, miten aiotte pitää huolta siitä, (Puhemies koputtaa) että paikallisesti kotouttaminen on tehokkaasti johdettua ja... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

15.44 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niiden maiden määrä, joista lähtöä tapahtuu tänä päivänä, kasvaa koko ajan. Me olemme nyt tietoisia siitä, että esimerkiksi Pohjois-Afrikasta, yhä lännemmästä ja myös sieltä vähän etelämpääkin, on tulijoita yli Välimeren, virta kasvaa. Kysynkin ministeri Orpolta, minkälainen on tämän hetken tilanne tässä suhteessa. Paljonko sieltä on tulossa väkeä?

On epärealistista väittää, että sopimuksia voitaisiin tuosta vain nopeasti muuttaa. Se ei onnistu. Lähtömaiden tilannetta me emme pysty muuttamaan. Lisäksi on epärealistista puhua kiintiöistä, kun on spontaani valtava vyöry halki Euroopan aina Suomeen asti. Ei silloin kiintiötä kukaan kysele, kun rajallamme on tuhansia ihmisiä. Tämä realismi saattaa olla minä päivänä tahansa meillä edessä. Hallitus on tehnyt hyvää työtä, kun se on paneutunut tähän asiaan, tehnyt ohjelman — se pitää nyt vain toteuttaa piirujen myötä.

Puhemies Maria Lohela: Sitten ministeri Orpo, 2 minuuttia.

15.45 **Sisäministeri Petteri Orpo:** Arvoisa rouva puhemies! Tähän tämän hetken tilanteeseen: Turkki-sopimuksessa on mielenkiintoinen hetki, koska nämä palautukset eivät varsinaisesti ole käytännössä, mutta sopimus on jo aiheuttanut pelkällä olemassaolollaan sen, että määrät ovat pudonneet merkittävästi, muutamaan sataan viikossa. Viittasin täällä aikaisemmin siihen, että siinä haetaan keinoja — Eurooppa on myöskin oikeusvaltioperi-

aatteella toimiva — saada järjestymään ne käytännöt, joista on sovittu. Siihen liittyy aivan oleellisena osana pakolaisten olosuhteiden parantaminen Turkissa. Se on oleellinen osa tätä kysymystä.

Seuraava huomio on siellä Libyassa. Libyan kanssa pyritään löytämään myöskin yhteistyötä, jotta tämä salakuljettaminen ja ihmisten lähettäminen vaarallisille matkoille saadaan loppumaan, mutta kun Libyassa on ainakin kaksi hallitusta ja sen lisäksi ilmeisesti jo tuhansia Isil-taistelijoita, niin se tilanne on siellä erittäin huolestuttava, erittäin vakava. Mutta ne määrät ovat kuitenkin vielä viime vuoden tasolla tai alhaisempia, ja kuten kerroin, ne lähtömaat ovat erilaisia kuin viime kevään ilmiössä.

Mitä Eurooppaan tulee, niin Eurooppahan on sulkenut rajojaan. Kreikassa on pussissa kymmeniätuhansia ihmisiä Makedonian rajalla, kuten täällä kuvattiin, täysin järkyttävissä olosuhteissa. Suomi on lähettänyt sinne muun muassa katastrofiapua. Mutta jos esimerkiksi tämä EU—Turkki-sopimus toimii, niin kyllä meidän täytyy löytää silloin edes tapa, miten se Kreikan kestämätön tilanne pystytään purkamaan, ja siihen meillä on käytössä päätetyt sisäisten siirtojen mekanismit.

Siihen, mitä nyt keväällä tapahtuu: Tällä hetkellä tämä tilanne näyttää siltä, että ei ole vielä alkanut ainakaan samantyyppistä kuin me näimme viime vuonna. Tiedän, että Eurooppa tekee tosissaan töitä, jotta tämä Libya—Italia-reitti saataisiin pitämään, jotta Turkin reitti pysähtyy, mutta tämä kaikki tarkoittaa sitä, että silloin ne ihmiset jäävät sinne lähtömaihinsa ja kriisialueille ja heitä pitää auttaa siellä. Mutta jos me pääsemme siihen, että hallitsemattomat määrät (Puhemies koputtaa) vähenevät, niin silloin meidän pitää olla valmiita käyttämään, ja enemmän, kiintiöpakolaisjärjestelmää.

Puhemies Maria Lohela: Sitten ministeri Toivakan vuoro, 2 minuuttia.

15.47 **Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Lenita Toivakka:** Arvoisa puhemies! Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö todella voi vaikuttaa siellä juurimaissa juurisyihin ja myös ennalta ehkäistä pakolaisuutta ja myöskin nimenomaan vastata tähän hyvin ajankohtaiseen pakolaistilanteeseen. Me tiedämme, että siellä on suuri tarve humanitääriselle avulle, ruualle ja suojalle, mutta samaan aikaan kun nämä kriisit pitkittyvät, on tarvetta myös kantokyvyn vahvistamiseen, siihen, että ihmisillä on työtä ja koulutusta. Suomi onkin lisännyt tukeaan nimenomaan näille alueille, missä pakolaisuutta paljon on, ja näihin naapurimaihin. Tänäkin vuonna olemme jo ehtineet lahjoittaa 61 miljoonaa euroa muun muassa Syyrian naapurimaihin ja Keski-Afrikan tasavaltaan. Täällä mainittiin Etiopia, joka kärsii paitsi suuresta pakolaismäärästä myös valtavasta kuivuudesta. Jemeniin on lähdössä apua ja myös alueille, joilla on näitä pitkittyneitä kriisejä, kuten Afganistaniin ja Somaliaan.

Tämä työ on äärettömän tärkeätä, mutta samaan aikaan on pidettävä huoli, että tätä kantokykyä vahvistetaan, ihmiset saavat toivoa siellä leireillä, ja tämän takia ei pelkästään se humanitäärinen apu riitä. Muun muassa Istanbulissa tässä kuussa ratkotaan sitä, miten me saamme kantokykyä ja näitä humanitäärisiä toimia yhdistettyä niin, että apu olisi entistä tehokkaampaa näille ihmisille pakolaisleireillä.

Mutta sitten vielä tästä ajankohtaisesta Libyan tilanteesta muutama sana. Siis ei ole havaittavissa, että nimenomaan syyrialaispakolaisia tulisi tosiaan Libyan kautta ja Libyan reittiä pitkin Italiaan. Tällä hetkellä pääosa näistä turvapaikanhakijoista tulee Saharan eteläpuolisesta Afrikasta. Suurin piirtein viikkotasolla määrät ovat olleet noin 5 000 ihmistä, mutta tätä tietysti seurataan hyvin tarkkaan, mihin tämä tilanne kehittyy, ja ratkaisuja hae-

taan EU-tasolla, kuten tässä ministeri Orpo on aiemmin maininnut. Samoin myös kehitysministeritasolla haemme ratkaisuja siihen, miten saamme apua enemmän juurisyiden ratkomiseksi.

Puhemies Maria Lohela: Vielä ministeri Lindström, 2 minuuttia.

15.49 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström ps:** Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin kiitoksia keskustelusta, joka on pääpiirteissään pysynyt ihan asiallisena — välillä vähän lämpenee, mutta ei se mitään, ei se haittaa.

Täällä on SDP:n puolelta tarjottu yhteistyön kättä, ja minulla itselläni on semmoinen filosofia tässä, että tämä ongelmahan ei tämän hallituskauden aikana mihinkään häviä. Tämä tulee myös seuraavan hallituksen syliin ihan varmasti. Aivan sama asia on tuon työttömyyden kanssa. Se on myös seuraavan hallituksen ongelma. Sen takia niiden ratkaisujen osalta, mitä me nyt teemme, itse asiassa me olemme semmoisessa tilanteessa, että me joudumme miettimään kotouttamisen filosofiaa monella tapaa aivan uusiksi, koska nämä määrät ovat ihan toisenlaisia kuin mihin me olemme tottuneet.

No, konkretiaa, mitä me nyt sitten olemme muun muassa miettineet, konkreettisia keinoja tähän työllistymiseen: tämmöinen vaikuttavuusinvestointi on yksi tapa, ja sillä toteutettaisiin tämmöinen nopean työllistymisen kokeilu, jossa yhdistetään maahanmuuttajan nopea työllistyminen koulutuksen jatkumiseen työsuhteen aikana. Tällä on tavoitteena 2 000 työpaikkaa. Tämä on niin sanottu SIB-malli.

Toisaalta haluan nostaa esille toisen tärkeän yhteistyötekijän eli kumppanuusohjelman. Me emme tätä yksin pysty hoitamaan vaan tarvitsemme yritysyhteistyötä, työmarkkina- ja yrittäjäjärjestöjen, yliopistojen, kauppakamarien, kaikkien tällaisten apua, ja sieltä on tultu jo siinä vaiheessa, kun tämä kriisi alkoi, TEMin ovelle koputtelemaan, kuinka voidaan auttaa. Tämä on niin valtava haaste, ja tämä ei lopu ensi viikolla eikä ensi kuussa, vaan tämä tulee jatkumaan. Se on se asenne, millä meidän pitää hallituksena tähän suhtautua. Silloin kun tämä tuli SM:n kontolle, niin he ottivat tähän kriisimoodin, ja se kriisimoodi pitää pitää päällä. Ei hätäillä mutta tehdään päättäväisesti työtä, jotta voidaan ratkaista tämä ongelma.

Puhemies Maria Lohela: Sitten on vielä hetki aikaa käyttää debattipuheenvuoroja.

15.51 **Lauri Ihalainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun me puhumme kotouttamisesta ja maahanmuutosta, niin on hyvä muistaa, että turvapaikanhakijoiden joukko on suuri mutta että tänne tullaan paljon muilla perusteilla: perheenyhdistämisen perusteella, opiskelijat ovat toiseksi suurin ryhmä, työperusteinen maahanmuutto ja sitten humanitaariset syyt. Kaikista näistä ihmisistä tulee pitää huolta. Huolenaiheeni on tietysti se, että maahan muuttaneitten työttömyysaste on yli kaksinkertainen kantaväestöön nähden ja siitä voi seurata monia haasteita meille, ellemme me kykene juurevasti heitä myös kouluttamaan ja työllistämään.

Ajatus siitä, että aikaansaataisiin parlamentaarinen työryhmä, joka katsoisi tätä maahanmuuttoa ja kotouttamista pitkällä aikavälillä, olisi tärkeä, koska ei tämä pääty, niin kuin täällä ministerit todistivat, tähän hallituskauteen vaan vaatii tämmöistä pitkäjänteistä työtä. Siihen pitäisi yhteiskunnassa, näihin talkoisiin, kaikkien sitoutua. Käytännössä on kuitenkin tärkeätä, että tehdään toimenpiteitä tässä ja nyt, (Puhemies koputtaa) mitä meidän-

kin ohjelmamme edusti. Yksi semmoinen viesti, mikä hallitukselle on... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

15.53 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on todettu jo, että Suomi on hieno maa, aivan kuin me emme sitä muistaisi tai tietäisi. Monet meidän vanhempamme ovat sodan kokeneet. Monet meistä ovat menettäneet isovanhempansa sotarintamalle. Talvi- ja jatkosodan aikana kuoli 90 000 sotilasta, ja Suomi otti 400 000 evakkoa. Kyllä meillä on sydän auki ja me osaamme myös ottaa ihmisen vastaan.

Olen tuossa vappuviikonloppuna kiertänyt kansan parissa, ja sieltä on tullut ikääntyneiltä ihmisiltä selkeää viestiä: He ovat kysyneet, onko niin, että maahanmuuttajapakolaiset, jotka saapuvat tänne, saavat enemmän kuin muut. He ovat sanoneet, että on kännykät ja on laitteet ja on vaatteet. Tämä on kansan viesti. Olen vastannut heille, että hädänalaista autetaan.

Kysyisin todellisesta tilanteesta vastaanottokeskuksissa: On myös kerrottu, että ruuan kanssa on siellä ollut jonkunlaista ongelmaa ja ei välttämättä ruoka maistu. Mikä on todellinen tilanne (Puhemies: Aika!) vastaanottokeskuksissa tällä hetkellä?

15.54 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Muistutan edustaja Eerolaa ja muita perussuomalaisia, jotka ovat moittineet edellisen hallituksen toimintaa ja ikään kuin halunneet siirtää katseensa tämän hetken ongelmista sinne. Viime kaudella tehtiin lainmuutos, jolla tukittiin porsaanreikä: Aiemmin voimassa oli sellainen lainsäädäntö, että mikäli oli saanut kielteisen oleskeluluvan, niin jos ei vapaaehtoisesti palannut maahan, joka ei ota vastaan pakkopalautuksia, niin tällainen henkilö todellakin sai sitten oleskeluluvan ja jopa pysyvänä. Jos tätä muutosta ei olisi tehty, niin me olisimme todella vaikeuksissa, koska kielteisen oleskelulupapäätöksen saaneiden irakilaisten, afganistanilaisten, somalialaisten palautus ei nyt onnistuisi. (Puhemies koputtaa) Ja nyt meillä on 20 000 näitä, jotka pitäisi saada palautettua.

15.55 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Kun on tutkittu, mitkä ulkopuoliset tekijät vaikuttavat siihen, miten kotoutuu, niin suurin yksittäinen tekijä on se, miten maahanmuuttajiin suhtaudutaan: miten me keskustelemme heistä täällä, kadulla, miten ovet avataan koteihin, päiväkoteihin ja kouluihin. Tämä on suurin yksittäinen tekijä, ja se tarkoittaa, että tälläkin keskustelulla on merkitystä.

Jos haluaa keskittyä positiivisiin asioihin: Työllistymisaste on parantunut joka vuosi. Joka vuosi he työllistyvät paremmin, mikä tarkoittaa, että kun meidän yhteiskuntamme kehittyy, kun me kansainvälistymme, kun me avaudumme, niin se vie parempaan kotoutumiseen. Tätä kehitystä ei pidä lopettaa. Mutta on siinä myöskin ihan käytännön ongelmia. On esimerkiksi vaikeata avata pankkitiliä, vaikeata saada vakuutus. Nämä ovat konkreettisia työllistymisen esteitä. Ellei ole henkilöllisyystodistusta, niin nämä ovat kiven takana. Mitä ajatuksia hallituksella on tämän suhteen? Aiotteko helpottaa näitä konkreettisia ongelmakohtia?

15.56 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Zyskowicz aikaisemmin puhui perheenyhdistämisistä ja tosiasioista, ja haluan nyt tehdä selväksi, että tosiasia on se, että perheenyhdistämiseen ei houkutella ketään tälläkään hetkellä eikä se ole tälläkään hetkellä mahdollista kenelle vaan, johtuen niistä tiukennuksista, mitä

Suomessa jo aikaisemmin on tehty näihin perheenyhdistämiskäytäntöihin. Eli tällä hetkellä esimerkiksi Syyriassa oleskelevan henkilön odotetaan matkustavan Libanoniin hakemaan sieltä viisumi Turkkiin ja sitten, jos sen saa, matkustamaan Suomen suurlähetystöön Ankaraan tätä perheenyhdistämisprosessia varten, tai Somaliaan anomaan sieltä viisumia Etiopiaan, ja jos sen saa, niin silloin pystyy matkustamaan Suomen suurlähetystöön Addis Abebaan tätä perheenyhdistämisprosessia varten. Eli kyllä nämä käytännöt Suomessa jo tällä hetkellä ovat tiukat, enkä minä ymmärrä, miksi tämä hallitus haluaa näitä kriteereitä tiukentaa entuudestaan, kun tiedetään, että se nimenomaan vaikeuttaa hädässä olevien turvaan pääsyä ja vaikeuttaa kotouttamista entuudestaan.

15.57 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minusta tämä hallitus on todella ottanut tämän asian viime syksynä olosuhteisiin nähden hyvin hallintaan ja viranomaiset ovat tehneet hyvää työtä ja presidentti Niinistö on linjannut sen oikein, että meidän on keskityttävä auttamaan niitä, jotka ovat todella hädänalaisia, koska meidän resurssimme eivät kaikkiin riitä. Tämä on inhimillinen kysymys, mutta totta kai me joudumme myöskin budjetoimaan nämä menot. Viime vuonna meillä oli 32 000 turvapaikanhakijaa. Nyt budjetti on tehty 10 000 turvapaikanhakijan pohjalta, ja se aiheuttaa monissa ministeriöissä lisämenoja. Myöskin tämä puoli meidän pitää katsoa, että me pystymme vastaamaan siihen haasteeseen, mikä kaikkein hädänalaisimpien osalta on olemassa.

15.58 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo, kysyn teiltä Syyrian tilanteeseen liittyen, onko tuossa yhteydessä, kun EU ja Turkki tekivät sopimuksen, käyty keskustelua ja sovittu jotenkin siitä, että syyrialaiset jäävät nyt Syyrian rajan taakse, eivät pääse Turkkiin laisinkaan, kun tämä turvapaikanhakijoitten määrä on niin dramaattisesti vähentynyt sieltä kautta. On aika useasta lähteestä tullut tietoa siitä, että Turkki on ikään kuin sulkenut rajansa Syyriaan päin ja ihmiset joutuvat odottamaan siellä maassa, jossa taisteluja käydään todella dramaattisesti. Mikään ei ole muuttunut Syyriassa tällä hetkellä. Ovatko ne ihmiset jääneet sinne rajan taakse odottamaan?

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo vastaa lyhyesti, 1 minuutti.

15.59 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulla ei ole mitään tietoa eikä näyttöä siitä, että mitään tällaista olisi sovittu. Minusta Euroopan unionilla ei ole mitään edellytyksiä sopia siitä, mitä tapahtuu Turkin ja Syyrian rajalla. Mielestäni se tilanne siellä Syyrian rajalla on joka tapauksessa erittäin vaikea. Varsinkin se oli vaikea silloin, kun elimme aikaa, jolloin Venäjä ryhtyi pommituksiin ja sai aikaan uuden pakolaisvirran, jota ilmeisesti Turkki on pyrkinyt hillitsemään. Mutta kaiken kaikkiaan minusta Euroopan unionin pitää olla huolissaan siitä, mikä on ihmisoikeustilanne sekä Syyriassa että Turkissa, vaatia ehdottomasti tämän Turkin sopimuksen vastapainona ihmisoikeuksien kunnioittamista ja pakolaisten asiallista kohtelua.

15.59 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Räsäselle tiedoksi, että tarkalleen ottaen siinä avauspuheenvuorossani puhuin monikossa edellisistä hallituksista. Edellisessä hallituksessa oli mielestäni näissä asioissa oikein hyvä ja aktiivinen sisäministeri. Nyt oppositiossa ollessaan hän on, jos mahdollista, vieläkin aktiivisempi.

Mutta sen sanon kuitenkin vielä, että niissä maissa, joissa näitä perheenyhdistämisen kriteereitä on onnistuttu kiristämään, ei ole havaittu heikompia tuloksia kotouttamisessa, vaan päinvastoin muutamissa tapauksissa — nuo tulokset ovat vielä hyvin lyhyeltä ajalta — maahanmuuttajien ja kantaväestön tuloerot näyttävät olevan pienentymään päin niissä maissa, joissa tällaisia kiristyksiä on tehty. Eli se ei ole heikentänyt ainakaan kotoutumista, kun perheenyhdistämistä on kiristetty. Tämä kotoutuminen esimerkiksi somaleilla, afgaaneilla ja irakilaisilla on ollut huonoa silloin, kun perheenyhdistäminen on ollut helpompaa. Näin siis silloin, kun mittaamme kotoutumista siten, kuinka hyvin nämä tulijat työllistyvät ja oppivat suomen kieltä.

Puhemies Maria Lohela: Keskustelulle varattu 2 tunnin aika on nyt päättynyt.

Asian käsittely päättyi.